

J. R. HANNULA

EI VAIN LEIVÄSTÄ

KESKUSTELUNÄYTELMÄ
TOTUUDENETSIJÄN ELÄMÄSTÄ

Toinen painos

Tampereella
P. E:n KANNATUSLIITTO

EI VAIN LEIVÄSTÄ

Tampereella 1945.
Tampereen Paperinjalostustehdas ja Kivipaino Oy.

EI VAIN LEIVÄSTÄ

KESKUSTELUNÄYTELMÄ TOTUUDENETSIJÄN
ELÄMÄSTÄ

KIRJOITTANUT
J. R. HANNULA

TOINEN PAINOS

TAMPEREELLA 1945.
P. E:N KANNATUSLIITTO.

HENKILÖT:

ANTTI SUOMELA, tilanomistaja.
KAISA SUOMELA, edellisen vaimo.
TOIVO SUOMELA heidän poikansa.
SELMA SUOMELA, heidän tyttärensä.
PASTORI, valtiokirkon pappi.
ANNI KARPELA, opettaja.

Ei vain leivästä.

ANTTI SUOMELA (On yksin huoneessa): Kyllä vaan käypi kalliiksi tämä järjestynyt yhteiskunta. Aina vaan uusia veroja, uusia äyreyä ja uusia veroja, loppumattomiin.

KAISA SUOMELA (Saapuu huoneeseen): Mitä Sinä täällä juttelet?

ANTTI SUOMELA: Mitäkö juttelen? — Tämän ajallisen elämän kallista hintaa. Sitä minä juttelen. Ajatteles: tässä kaikessa ei jää oikeastaan mitään hedelmiä. Me olemme saaneet perintönä tämän arvokkaan Suomelan tilan, ja vielä rahoja lisäksi. Kun sitten ponnistamme kaiken työmme ja tarmomme, niin juuri pysymme pystyssä. Jos lisää tuloja vaikka sadankertaiseksi, uhkaa verojen ja kaikenlaisten menojen tulva kuin kohiseva koski heti kintereillä.

KAISA SUOMELA: Se on totta. Kallista ja vaivalloista on tämän ruumiillisen elämän ylläpitäminen. — Kunhan et Sinäkin, ukkoseni, vaan liiaksi huoleh-tisi ja lopulta väsyisi.

SELMA SUOMELA (Saapuu huoneeseen): Täälähän Te olettekin, isä ja äiti!

ANTTI SUOMELA: No, hyvä lapsi, missä meidän pitäisi olla? Mehän olemme kotonamme, omassa huoneessamme!

SELMA SUOMELA: Mutta eihän isä ja äiti kuulutkaan pastorin saarnaa kinkeriväelle. Ja hän kuu puhui niin kauniisti.

ANTTI SUOMELA: Mitä hän sitten puhui? Kerrohan!

KAISA SUOMELA: Isällä on ollut muita toimia, niin että Sinä, lapseni, voitkin tehdä palveluksen kertomalla mitä pastori puhui. (Poistuu).

ANTTI SUOMELA: Ja pastori siis saarnasi?

SELMA SUOMELA: Hän saarnasi tuhlaajajopajasta. Mutta hän puhui niin liikuttavasti. (TOIVO SUOMELA astuu huoneeseen). Toivo, eikös vaan pastori puhunutkin kauniisti?

TOIVO SUOMELA: Kyllä. Kauniisti hän puhui. Hän kuvaili tuhlaajajopajan retket vierailloilla mailla, ja kuinka sitten nälkä ajoi hänet takaisin isän luo. Siitä isä niin mielistyi, että laittoi suuret pidot, joihin teurasti syötetyn vasikan. — Mutta vanhemmalle veljelle ei ateriat maistunut. Nähtävästi tuo vasikka olikin juuri hänen lempivasikkansa, jota hän oli huolella hoitanut. Sentähden saattoi hänen mielensä olla myrtynyt.

SELMA SUOMELA (Loukkaantuneena): Sinä pilkkaat. Sinä et usko.

ANTTI SUOMELA (Vakavana): Kuule, Toivo; se teosofia viepi Sinut tosiaan liian pitkälle!

SELMA SUOMELA (Kiiruhtaen): Anteeksi, Toivo! Kyllähän Sinä uskot, vaikka minä en ymmärrä Sinun uskoasi.

ANTTI SUOMELA (Lempeän ankarana): Älä puolustele tyttö! Minä en voi sietää mitään väärää oppia. Ja Sinä, Toivo, tosiaan tämä alkaa mennä liian pitkälle.

TOIVO SUOMELA: Anteeksi, isä! Minä vakuutan vielä kerran, että minä en suosi enkä tahdo mitään väärää.

ANTTI SUOMELA: Väärää? — Mutta etkö lopultakin ymmärrä, että meillä on yksi oikea evankeelinen usko? Ja kaikki muu on väärää, on pelkkää petosta, pilkkaa ja uskottomuutta. Sehän Sinun pitäisi tietämän. — Ja sitäpaitsi: ei ole ollenkaan tarpeellista sotkeutua joka asiaan. Hoitakoon kukin virkansa. Pappi hoitakoon tehtävänsä kirkossa. — Sinun kutsumuksesi on valmistua kunnolliseksi maatilan hoitajaksi.

TOIVO SUOMELA: Minä en ole siitäkään vielä aivan varma.

ANTTI SUOMELA (Ihmeissään): Varma . . . Mitä minä kuulen? Etkö ole varma?

TOIVO SUOMELA: En.

SELMA SUOMELA (Levottamana): Isä ja Toivo, älkää puhuko sillä tavalla! Minä pyydän: älkää . . .

ANTTI SUOMELA: Seis, tyttö! Minä kait olen se, jonka on vastattava seurauksista? (Kääntyy TOIVON puoleen): Toivo, minä varoitan sinua! Minä varoitan: muistele tuota mieron tiellä kulkevaa tuhlaajaa poikaa. Sillä ethän voi olla aivan varma, onko isäsi vastassa, tai teurastaako hän syötetyn vasikan, kun sinä nälkäisenä ja repaleisena palaat takaisin. Silloin voi olla liian myöhäistä. Sinun on nyt valittava.

SELMA SUOMELA: Isä! Nyt isä menee liian pitkälle.

TOIVO SUOMELA: Ei, Selma, isällä on kuitenkin oma oikeutensa hallita talossansa. (Kääntyy ISÄNSÄ puoleen): Isä, Sinä sanot, että teosofia on vienyt minut liian pitkälle. Kuitenkaan en minä itsekään vielä tiedä, kuinka pitkälle teosofia on minut vienyt, tai kuinka pitkälle se vielä tulee minut viemään. Minä vain vaistomaisesti tunnen, että ihmisen olisi tehtävä oikea valinta, oikea ratkaisu.

PASTORI (Astuu huoneeseen yhdessä rouva SUOMELAN kanssa).

ANTTI SUOMELA: Jaaha. Pastori on hyvä ja käy tänne istumaan!

PASTORI: Kiitos! (Istuutuu.)

(Palvelija tuo heti kahvitarjottimen, jonka asettaa pöydälle; poistuu).

KAISA SUOMELA: Ja sitten minä pyydän: olkaa hyvä, herra pastori! Työmies on palkkansa ansainnut.

PASTORI: Kiitos, kiitos! Kahvi kyllä maistuukin.

SELMA SUOMELA: Pastori puhui niin kauniisti siitä tuhlaajapojasta. Mutta sanokaahan: miksi vanhempi veli oli niin pahoillaan? Mikä sen vaikutti?

PASTORI: Epäusko. Epäusko on suuri vihollinen.

ANTTI SUOMELA: Epäusko juuri. Ja kaikki väärät opit. Niinkuin esim. tuo teosofia. — Että kaikkea sitä pitää ollakin!

TOIVO SUOMELA: Pastorin pitää tietää, miksi isä noin puhuu. Nähkääs: se johtuu siitä, että hänen poikansa on sotkeutunut teosofiaan.

PASTORI: Aijai! Ettekö siis tiedä, että teosofia on itämaista pakanuutta? Sehän on pelkkää viisastelua, mitä vaarallisinta harhaoppia, oikeata Anttikristuksen villitystä!

KAISA SUOMELA (Ikäänkuin väliin rientäen): Mutta nyt pastorin pitää ottaa enemmän kahvia. Ja leipää. Olkaa niin hyvä!

PASTORI: Kiitos, kiitos! Ihminen ei kuitenkaan elä vain leivästä. — Niin, tuo väärä oppi, sehän järkeyttää koko yhteiskunnan perustuksia!

ANTTI SUOMELA: Juuri niin, herra pastori! — Ja siksi toiseksi: mitäs tästä tulee, jos meikäläiset rupeavat uskoa penkomaan? Meidän on hoidettava talojamme, sillä siitä se leipä kasvaa.

PASTORI: Oikein. Siitä se leipä kasvaa. — Ja jokaisen pitää olla uskollinen kutsumuksessaan. Te-

kin, Toivo Suomela, Teitä kutsuu tämä arvokas isienne perintö, tämä erinomainen Suomelan talo.

ANTTI SUOMELA: Siinä pastori puhuu oikein, ihan paikalleen.

SELMA SUOMELA: Mutta jos omatunto ketä miinkä kutsuu?

PASTORI: Velvollisuus ensiksi ja yli kaiken. Omatunto on hyvä olemassa juuri siinä, kun ihminen täyttää velvollisuuttansa.

SELMA SUOMELA: Mutta jos koko tuo velvollisuus sattuisi olemaan omaatuntoa vastaan?

PASTORI: Kuinka? Kuinka velvollisuus voisi olla omaatuntoa vastaan? Sillä n.s. omatunto on juuri se, mikä erikoisesti kehoittaa ihmistä täyttämään velvollisuutensa huolella.

SELMA SUOMELA: Se kyllä tuntuu järkevältä ja johdonmukaiselta.

KAISA SUOMELA: Pastori kunnostautuu mainiosti. Ja nyt pitää olla lisää kahvia. (Tarjoaa).

ANTTI SUOMELA: Hyvin puhuttu, herra pastori! Minä kiitän Teitä; etenkin poikani puolesta.

PASTORI: No, ei turhia kiittelemisiä. Paras kiitos on, kun ihminen voi jollain tavalla palvella ja auttaa lähimmäistään.

KAISA SUOMELA: Siinä pastori puhuu ihan oikein. Kannatetaan! — Ja olkaakin nyt hyvä ja käytäkää hyväksenne mitä tässä on!

PASTORI: Kiitos, kiitos! Kyllä pidän puoliani. (Ottaa).

TOIVO SUOMELA: Pyydän anteeksi, herra pastori, mutta mieleni tekisi vielä jatkaa?

PASTORI: Miksi ei? Olkaa hyvä vaan. Sillä puhuen asiat selvenevät.

ANTTI SUOMELA: Sitä minäkin.

TOIVO SUOMELA: Ensiksikin, mitä tulee kutsumukseen, josta juuri oli puhe, niin täytynee kait ajatella, että ihmiselle tulee kutsumus oikeastaan kahdelta taholta.

PASTORI: No?

ANTTI SUOMELA: Miltä kahdelta taholta?

SELMA SUOMELA: Selitä, Toivo!

TOIVO SUOMELA: Minä tarkoitan, että ihmisellä on n.s. maallinen kutsumus, joka voi tulla tavallaan kuin perintönä ruumiin mukana, ja jonka laatu siis riippuu niistä olosuhteista, missä on syntynyt. Mutta ihmisellä on myös henkinen eli aatteellinen kutsumus, joka varmaankin tulee syntyvän yksilöllisyyden mukana, ollen niinollen laadultaan riippuvainen kunakin ihmisen yksilöllisestä kehityksestä.

PASTORI: Tavallaan, aivan oikein, herra Suomela. Minä huomaan Teidät ajattelevaksi ihmiseksi.

ANTTI SUOMELA: Ajattelee? — Kylläkait sitä "ajattelee"? Mutta tosielämä panee myös ajattelemaan. Ja tiedätkö mitä se panee ajattelemaan? Arvatkaapas!

SELMA SUOMELA: Isä on hyvä ja sanoo vaan itse.

KAISA SUOMELA: Niin, ukkoseni, nyt on Sinun vuorosi puhua! — Mutta, herra pastori, me unhoitamme kokonaan kahvin!

PASTORI: Ei, kiitos. Kiitos, kiitos!

SELMA SUOMELA: Nyt isä jatkaa!

KAISA SUOMELA: Että mitä se elämä panee ajattelemaan?

ANTTI SUOMELA: Niin, arvoisat ajattelijat: elämä kukaties panee ajattelemaan, että ellei ihminen sijoita ajatuksiansa käytännölliseen ja tuottavaan työhön, niin kaikki hänen aatoksensa ovat turhat, ja hänen itsensä osalle tulee piankin tyhjäämittajan ja mieronkiertäjän nolo "kutsumus".

PASTORI: Kas noin! Se oli kuin itsensä elämän suusta. Se oli asiallisesti sanottu, herra Suomela. Oikein asiallisesti.

TOIVO SUOMELA: Epäilemättä. Epäilemättä se oli asiallisesti sanottu.

PASTORI: Ja nyt on keskustelu tästä asiasta päättynyt. Ja Te, nuori Suomela, voitte luottamuksella kuunnella isänne viisaita neuvoja. Erittäin viisaita.

KAISA SUOMELA: Kyllähän se Toivo . . .

TOIVO SUOMELA: Anteeksi, äiti, jos minä keskeytän. — Ja Te, herra pastori, mielestäni tämä asia

sietäisi vielä pohtimista. Sillä itse pääasia jäi vielä kokonaan varjoon.

ANTTI SUOMELA: Mikä pääasia?

PASTORI: Antakaahan kuulua!

TOIVO SUOMELA: Olen isän kanssa yhtämieltä siinä että ajatus on pantava käytäntöön. Minä vaan tahtoisin lisätä, ettei se kutsumus, mikä tulee ihmisen henkisestä minuudesta, ole ainoastaan kielteinen; kaiketi se on myös myönteinen, toimintaan tähtäävä.

ANTTI SUOMELA: Mitä? Viisastelua!

SELMA SUOMELA: Isä! Kun Toivokin esittää kantansa.

KAISA SUOMELA: Niin juuri.

SELMA SUOMELA: Jos kerran olemme asiallisessa keskustelussa.

ANTTI SUOMELA: Olkoon sitten. Jatka, poikani!

PASTORI: Herra Suomela jatkaa vaan, luottamuksella.

TOIVO SUOMELA: Minä siis esittäisin herra pastorin vastattavaksi: onko se kutsumus, mikä tulee ihmisen henkisestä minuudesta, vain kielteinen, vai onko se myös myönteinen?

PASTORI: Suvaitkaa huomata, herra Suomela, että itse asiassa olen minä tähän kysymykseen jo vastannut. Sillä minähän sanoin, että kun ihminen koettaa hyvin täyttää velvollisuutensa, silloin henkinen kutsumus ensiksi kieltää omantunnon äänenä:

älä tapa, älä varasta, älä himoitse lähimmäisesi omaisuutta, j.n.e. — Tämä on henkisen kutsumuksen kielteinen puoli. Suvaitkaa huomata se, nuorempi herra Suomela.

ANTTI SUOMELA: Se oli kuin naulan kantaan sanottu. — Ja entäs myönteinen puoli?

PASTORI: Myönteinen puoli. Kas se on tämä: ole rehellinen, vilpiton; tee aina oikein; muista pyhittää sabbatin päivää. Ja kunnioita sinun isääsi ja äitiäsi. Juuri niin: sinun isääsi ja äitiäsi — nuorempi herra Suomela —, ettäs menestyisit ja kauan eläisit maan päällä. — Tässä on henkisen kutsumuksen myönteinen puoli, toimintaan tähtäävä; niinkuin Te tahdoitte sitä nimittää. Ja sentähden siihen sopii ja kuuluu tuo verraton lupaus: ettäs menestyisit ja kauan eläisit maan päällä.

SELMA SUOMELA: Pastori puhuu oikein kauniisti.

ANTTI SUOMELA: Ennen kaikkea asiallisesti.

KAISA SUOMELA: Ja kyllähän se Toivokin meitä vanhempiaan . . .

PASTORI: Epäilemättä. Epäilemättä. Minähän puhuinkin vain sielunpaimenena. Sielunpaimenena minä puhuin; koska se taas on minun laillinen kutsumukseni ja pyhä velvollisuuteni. Sillä minun velvollisuuteni on kaikella voimallani ja taidollani johdattaa kaikkia minun seurakuntalaisiani totiseen parannukseen ja oikeaan uskoon. — Minä tarkoitan, että tämä nyt on taas minun ajallinen eli n.s. maal-

linen velvollisuuteni; koska tämä seurakunta puolestaan on minut paimenekseen valinnut.

TOIVO SUOMELA: Kaikki tuo olkoon sinään, herra pastori. Mutta minusta tuntuu, ettemme me vieläkään ole päässeet asian ytimeen.

ANTTI SUOMELA: Sinä liioittelet, Toivo. Sillä ytimekkäämmin ei asiaa voi enää esittää. — Ja sitäpaitsi: pastori on virallinen ammattimies ja asiantuntija näissä asioissa.

TOIVO SUOMELA: Ja kenties minun ei-ammattimiehenä on valettava?

PASTORI: Ei, en sitä tarkoita. Onhan hyvä neuvotella uskonasioista — kunhan vain pysymme Pyhän Raamatun ja Tunnustuskirjojen pohjalla. Senhden minä toivon: jatkakaa vaan, herra Suomela!

TOIVO SUOMELA: Hyvä. Minusta vaan tuntuu, niinkuin me olisimme katselleet tuota henkisenkin minuutemme kutsumusta joltain maalliselta kanalta.

PASTORI: Nyt en ymmärrä Teitä. Selittäkää!

TOIVO SUOMELA: Ajattelen tämän yhteydessä Vuorisaarnan sanoja: "Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja sen oikeamielisyyttä, niin tämäkin kaikki sen ohella tulee teille."

PASTORI: Aivan oikein. Sillä täyttäessämme maallisen kutsumuksemme hyvin ja Jumalan mielen mukaan — niinkuin äsken puhe oli — silloin meille menestyy kaikki hyvin tässä elämässä. Aivan niin-

kuin lupaus kuuluu: "että menestyisit ja kauan eläisit maan päällä."

TOIVO SUOMELA: Itse ihmiselämän ongelman tähden on meidän pakko mennä vieläkin syvemmälle. Sillä voisihan ihmisen henkisen minuuden kutsumus kaikua hänen oman sisäisen tajuntansa syvyyksistä niinkin vaativana velvoituksena kuin se kaikui evankeliumien rikkaalle nuorukaiselle: "Jos tahdot olla täydellinen, niin mene, myy, mitä sinulla on, ja anna köyhille, niin sinulla on oleva aarre taivaissa; ja tule ja seuraa minua."

PASTORI: Jaa, se merkitsee vaan, että rikkaan nuorukaisen mieli oli kiinni rahassa, eikä hän osannut olla vain kuin taloudenhoitaja. Sillä eihän rikkaus sinään ole väärää, vaan väärää on riippua kiinni rahassa.

TOIVO SUOMELA: Myönnän, että joltain kanalta katsoen voi olla niinkin. Mutta voisihan olla yksilöitä, joille tuo henkisen minuuden kutsu ilmestyy niin elävänä, että se osoittautuikin suoranaiseksi velvollisuudeksi. Ja elleivät nuo yksilöt tuollaista velvollisuuden kutsua tottelisi, silloinhan he puolestaan joutuisivat rikollisiksi oman sisimmän itsensä edessä.

PASTORI: Sitä on vaikea sanoa. Eikä Jumala ihmiseltä sellaista vaadi.

TOIVO SUOMELA: Nähtävästi ei mikään ulkonainen tai tämän maailman Jumala. Mutta kenties se Jumala, joka asuu ihmisen sisäisen tajunnan tai-

vaissa. Niinkuin tapahtui Pietarille ja Paavalille ja toisille opetuslapsille. Sillä eihän heitä tehtävänsä kutsunut eikä asettanut joku maallinen mahti, ei seurakunta tai kirkollinen hallitus. Heitä kutsui heidän henkinen minuutensa. Se kutsu näkyi heille velvollisuudeksi. Ja sitä seuratakseen he luopuivat kaikesta. Sillä kaikki maallinen, yksinpä pitkä ikäkin, jäivät sivuasioiksi, ja saivat varmaankin järjestyä miten osasivat. — Tätä minä tarkoitin henkisen minuutemme kutsumuksella.

PASTORI: No, se oli siihen aikaan, jolloin Herra ei vielä ollut seurakuntaansa järjestänyt. Mutta myöhemmin, ja erittäinkin nyt, kun Herra jo on sekä järjestänyt seurakuntansa että johdattanut sen läpi kaikkien vaarojen, on suojellut sitä vääriltä opeilta ja harhaoppien villityksiltä, nyt ei enää sillätavalla kutsuta. Sillä Jumala on myös ulkonaisen järjestyksen Jumala. Kaikki täytyy tapahtua laillisessa järjestyksessä.

TOIVO SUOMELA: Aivan oikein; tavallaan. Kaikki täytyy tapahtua laillisessa järjestyksessä. Kysymys on vaan: kuka on tuo laillinen järjestäjä ja minkä lain mukaan hän toimii? Sillä emme kaitkieltäne, että alkukristillinen veljeskunta oli laillinen, ja että samalla tavalla laillistettuja veljeskuntia saatasi olla tänäkin päivänä.

PASTORI: Ja entä sitten?

TOIVO SUOMELA: Tarkoitan tietenkin, että niinkuin maailman laillistuttamat seurakunnat viimekä-

dessä tottelevat maailman hallintoa, samoin saattaa olla kaikkina aikoina joitakin "alkukristillisiä" veljeskuntia, joissa lakina noudatetaan Jeesuksen Kristuksen Vuorisaarnan ohjeita.

PASTORI: Oh, nuori ystäväni: Te sekoitatte asiat ja käsitteet. Sillä n.s. Vuorisaarna, se on vain ihmisen hengelliseksi kuritukseksi, että hän kääntyisi ja tekisi parannuksen, ja sitten syntiensä raskauttamana rientäisi Jumalan armon ja Kristuksen sovintoveren turviin. Ei ihminen teoillaan mitään saavuta hengellisessä merkityksessä. Kaiken sisältö ja arvo on yksin Golgatalla tapahtuneessa Jumalan Pojan verisessä mutta pyhässä sovintokuolemassa; jonka syntinen ihminen omistaa sanan ja sakramenttien kautta, Jumalan säättämien armovälikappalten kautta. Se on totinen tosi.

TOIVO SUOMELA: Minä myönnän, että tuollainen oppi ja käsitys vallitsee juuri noissa tämän maailman hallinnon laillistuttamissa seurakunnissa. Mutta yhtä selvää on, että kaikkien aikojen alkuperaisissa veljeskunnissa kaikuvat lakina Mestarin sanat: "Tekojenne mukaan te tuomitaan."

PASTORI: Aivan oikein. Sillä sehän on juuri teko, arvokas ja oikea teko, kun ihminen uskossa omistaa sen Jumalan armon, minkä hän Poikansa kuolemassa meille valmisti, ja mikä nyt sanan ja sakramenttien kautta tulee uskovaisen ihmisen osaksi. Juuri tämä on totinen teko.

TOIVO SUOMELA: Pikemminkin on se vain tunnustuksellista mukanaolemista, ei vielä ihmisen puolelta suoritettua luovaa työtä. Siksiipä asettuu minun ymmärrykseni mieluummin Vuorisaarnan kannalle: "Sentähden voidaan jokaista, joka kuulee nämä minun sanani ja tekee niiden mukaan, verrata älykkääseen mieheen, joka rakensi huoneensa kalliolle... Ja jokaista, joka kuulee nämä minun sanani eikä tee niiden mukaan, voidaan verrata tyhmään mieheen, joka rakensi huoneensa hiekalle."

PASTORI: Minä olen jo riittävän selvästi sanonut, että n.s. Vuorisaarnan hengellinen tarkoitus on siinä, että ihminen sen edessä tuntisi oman mahdolltomuutensa ja täydellisen kykenemättömyytensä noudattamaan Jumalan vanhurskasta lakia, ja että hän sentähden katuvaishana ja armoa isoavaisena, niinkuin tuhlaajapoika, vetäytyisi Kristuksen sovinto-veren turviin, ja nöyränä alistuisi vastaanottamaan ansaitsemattoman armon, jonka Kristus asettamis-saan ja kirkon haltuun jättämissään armovälikappaleissa meille aina alttiisti tarjoo —ellemme me vaan omassa viisaudessamme ja ylpeydessämme niitä hylkää. Niinkuin uskottomat ja harhaoppiset, sen pahempi, tekevät. Sillä heidän kohtalonsa on siinä jär-vessä, joka iankaikkisesti palaa tulella ja tulikives-sä, josta Herra meitä armahtakoon!

SELMA SUOMELA: Siitä kamalasta kohtalosta Herraa meitä tosiaankin armahtakoon!

KAISA SUOMELA: Oikein, lapseni. Sinun uskosi Sinua auttakoon. Ja meitä kaikkia. Sillä se on to-

della kamalaa, tuo loppumaton tuska ja vaiva tulisessa järvessä. Huu, minua oikein pöyristyttää!

PASTORI: No, no, rouva Suomela: ei sitä pidä ottaa niin aivan kirjaimellisesti.

ANTTI SUOMELA: Mitä?

PASTORI: Sitä tulista järveä. Sillä sehän voi olla vain vertauskuva.

ANTTI SUOMELA: Niinkö? — Mutta eikö siitä ole varmaa tietoa? — Eikö pastori . . . tarkoitan: eikö kirkolla ole varmaa tietoa?

KAISA SUOMELA: Antti, älähän nyt! Kuinka Sinä rupeat ammatinimestä häiritsemään? — Pastori on hyvä ja pysyy vaan sanassaan! Olkoonkin vaan se tulinen järvi vertauskuva, niinkuin pastori sanoi. Sillä minua tuo tulinen järvi ja loppumaton kadotus ihan peloittaa! On lapsesta asti suorastaan kauhistuttanut! — Varmaan se on vertauskuva. Minä jo ihan uskon sen. Minä uskon sen.

PASTORI: Minä vaan sanon, ettei meidän sovi liiaksi paljon tutkia Jumalan salaisuuksia. Se voi olla vertauskuva, mutta voi se olla tosikin. Se kaikki riippuu Jumalan suuresta ja käsittämättömästä armosta.

ANTTI SUOMELA: Sekö tulinen järvi? — Ei, että pastorikin viitsii! — Eikö Jumalan pyhä sana seiso iankaikkisesti? — Ja kun siinä sanotaan "tulijärvi", niin se on tulinen järvi, ja se pysyy, se pysyy yhdessä sanan kanssa iankaikkisesti. Sitä ei voi mikään

muuttaa. — Totisesti: minä en, lievemmin sanoen, oikein ymmärrä herra pastoria.

TOIVO SUOMELA: Pastorin ei nyt pidä loukkaantua. Isä on aina niin tosissaan. Ja vakava.

ANTTI SUOMELA: No, no, poikani! Ei Sinun tarvitse ruveta pastoria puolustamaan! — (Nousee ja ottaa Raamatun) Herra pastori: tunnustatteko, että tämä on Jumalan pyhä sana, totinen valkeus?

PASTORI: Kuinka sellaista edes kysytte? — No, minä sanon: se on Jumalan Pyhä sana.

ANTTI SUOMELA: Pilkusta pilkkuun, kannesta kanteen?

PASTORI: Epäilemättä.

ANTTI SUOMELA (Uhkaavasti): "Epäilemättä?" — Ettekö uskalla sanoa suoraan?

PASTORI (Hätkähtää): Jumalan sana, pilkusta pilkkuun ja kannesta kanteen.

ANTTI SUOMELA: Ja erehtymätön?

PASTORI: Erehtymätön.

ANTTI SUOMELA: Sillä Jumala ei valehtele?

PASTORI: Jumala ei valehtele.

ANTTI SUOMELA: Eikä puhu turhia?

PASTORI: Ei puhu turhia.

ANTTI SUOMELA: Sillä hän kieltää sen omassa sanassaan!

PASTORI: Hän kieltää sen omassa sanassaan.

ANTTI SUOMELA: Juuri tässä kourin kosketeltavassa pyhässä sanassaan.

PASTORI: Omassa, pyhässä sanassaan.

ANTTI SUOMELA: Ja juuri tässä sanassa sanotaan: "tulijärvi"?

PASTORI: Niin sanotaan.

ANTTI SUOMELA: Ja sanotaanko siinä: "On vai-vattava tulella ja tulikivellä?"

PASTORI: Sanotaan, sanotaan . . . Mutta minä pyydän . . .

ANTTI SUOMELA: Ei mitään pyytämistä — ennenkuin tämä asia on selvä. Sillä muistaahan pastori mitä juuri puhuimme velvollisuuden täyttämisestä? — Ja pastori on itse valalla vannoutunut siihen velvollisuuteen, että pysyy pyhässä sanassa ja kirkon tunnuskirjoissa. Ja pastori on sitoutunut siihen velvollisuuteen, että puhuu, määrättyä palkkaa vastaan, puhdasta evankeelistaa oppia tässä seurakunnassa. Eikö niin?

PASTORI (Nöyrästi): Niin olen.

ANTTI SUOMELA: Hyvä. — Sanokaa: missä paikassa pyhässä sanassa sanotaan: "tulijärvi"?

PASTORI: Kyllä se on Ilmestyskirjassa.

ANTTI SUOMELA: Niin on. Ja sanotaanko siinä, että se on vertauskuva?

PASTORI: Ei sanota.

ANTTI SUOMELA: Hyvä. Kaikin puolin hyvä. Kun on perustus horjumaton, silloin rakennus seisoo. (Istuutuu).

SELMA SUOMELA: Mutta nyt kait kinkeriväki jo odottaa herra pastoria siellä tuvan puolella?

PASTORI: Kyllä niinkin. (Ajatuksissaan) Mutta mitä Te, Toivo Suomela, taas viimeksi sanoittekaan?

TOIVO SUOMELA: Niin, kyllähän minä sanoin . . . tai että kyllähän Ilmestyskirjassa sanotaan: "tulijärvi", ja kyllähän siellä puhutaan "vaivaamisesta tulella ja tulikivellä", mutta ei siinä sanota, että "tulijärvi" olisi mikään perustus. Eikä Raamatussakaan liioin sanota, että perustus olisivat sakramentit, tai muut "armovälikappaleet". Eikä myöskään, että perustus olisi evankeelinen kirkko, enempää kuin mikään muukaan kirkko. Päinvastoin Raamatussakin nimenomaan sanotaan, ettei Jumala asu käsin tehdyssä temppelissä.

PASTORI: Se on kyllä totta, sekin. — Mutta perustus?

ANTTI SUOMELA: Perustus? — Eikö perustus ole selvä? — Vai joko taas aletaan horjua?

KAISA SUOMELA: Antti, kuule: Sinä ihan säikäytät pasturin. Vähemmälläkin!

PASTORI: Ei se mitään tee! (Itsekseen): Mutta jos perustus horjuu? . . .

ANTTI SUOMELA: — Ja mitä itse perustukseen tulee, niin siitähän ei sovi edes keskustella. Senhän

tietää lapsikin. Sillä muuta perustusta ei voi panna kuin mikä pantu on, se on Jeesus Kristus. Nimitäin hänen verensä, hänen sovintokuolemansa. — Vai mitä, herra pastori?

PASTORI (Ajatuksiinsa vaipuneena, vaikenee).

ANTTI SUOMELA: Mitä? — Nukutteko Te, herra pastori? — Nukuttaako Teitä silloin, kun on kysymys oikean uskon perustuksesta? — Häh?

PASTORI (On kuin heräisi, säikähtäen): Tietysti! . . . Minä tarkoitan: Te olette aivan oikeassa, aivan oikeassa, herra Suomela! Siitä ei ole epäilystäkään! (Kääntyy Toivo Suomelan puoleen): Mutta Teillä, Toivo Suomela, oli vielä jotain sanottavaa. Mitä se taas olikaan?

TOIVO SUOMELA: Niinpä kyllä. Minä tulinkin tavallaan keskeytetyksi. Sillä minäkin ajoin tuoda esille Raamatunkin näkökannan perustuksesta. Mutta isä ennätti ennen minua. — Niinpä minäkin myönnän tuon apostolin lauseen pätevyyden: "Muuta perustusta ei kukaan voi panna kuin mikä jo on pantu, ja se on Jeesus Kristus." Niin että itse tässä pääasiassa minä täydellisesti yhdyn isään.

ANTTI SUOMELA: No, ja entä sitten?

TOIVO SUOMELA: Kun sitten on kysymys: millä tavalla Jeesus Kristus on perustus? niin silloin kai on pätevin sananvalta Jeesus Kristuksella itsellään? —

PASTORI: Epäilemättä. — Tai ainakin niin luulisi.

TOIVO SUOMELA: Ja nytpä Jeesus puhuu Vuorisaarnassaan juuri perustuksesta, kalliosta, ja sille rakentamisesta. Hänhän sanoo nimenomaan, että se ihminen rakentaa huoneensa hyvälle perustukselle, kalliolle, joka kuulee nämä hänen Vuorisaarnassa esittämät sanansa, ja tekee niiden mukaan, mutta että vaikka joku kuulee nuo hänen sanansa, mutta ei tee niiden mukaan, hän rakentaa huoneensa huonolle perustukselle, hiekalle. Siis: Jeesus Kristus pääsee muodostumaan perustukseksi yksilön elämässä vain mikäli yksilö käytännöllisesti noudattaa Vuorisaarnassa annettuja ohjeita.

PASTORI: Kyllä niinkin. — Mutta Jeesus sanoo myöskin Pietarille, että juuri Pietari on se kallio, jolle Jeesus seurakuntansa rakentaa?

TOIVO SUOMELA: Aivan oikein. Mutta ajatellamme tätä Vuorisaarnan sanoman yhteydessä, on asia aivan järkevä. Sillä mikäli Pietari, Jeesuksen etevimpänä oppilaana, uskollisesti seuraa Mestarinsa käskyjä, sikäli hänestä tulee opetuslapsien ja Jeesuksen seuraajain elävä keskus eli perustus. Kun Mestari näkee edes yhden tarpeeksi järkevän ja toimintakykyisen oppilaan itseänsä seuraavan, silloin hänellä jo on toivoa työnsä jatkuvasta menestyksestä.

SELMA SUOMELA: Minun mielestäni Toivon puhe on hyvin käytännöllistä, asiallista ja järkevää.

KAISA SUOMELA: Niin minunkin mielestäni. — Ja kuka tietää vaikka Jeesus sittenkin olisi ollut oikeassa. —

ANTTI SUOMELA (Hämmästyneenä): Jeesus oikeassa! — Mitä sinä oikein juttelet, Kaisa?

KAISA SUOMELA: Mitäkö minä juttelen? — En suinkaan minä mitään "juttele"? Vai mitä pastori ajattelee?

PASTORI: Että mitäkö minä ajattelen? (Nousee) Jaaha. Minä olen kokonaan unhoittanut kinkeriväkeni. — Mutta varmaan minä olenkin istunut tässä sen näköisenä, kuin jos salama olisi taivaalta pudonnut. (Kääntyy Toivo Suomelan puoleen): Kuulkaahan, herra Suomela, ehkä piakkoin jatkamme tätä keskustelua?

TOIVO SUOMELA: Tehkäämme se. Sillä hartaasti toivon minäkin lisää valoa näihin vakaviin asioihin.

PASTORI (Menee.)

SELMA SUOMELA (Juoksee isän kaulaan): Isä! Älä ole niin hirveän totinen!

ANTTI SUOMELA: Ja nyt kaikki suureen tupaan! Kinkeriväen kanssa yhteiseen jumalanpalvelukseen. (Menevät.)

PASTORI (Astuu huoneeseen yhdessä KAISA SUOMELAN kanssa): Muistanpa kuin eilisen päivän, kun me vuosi sitten keskustelimme tässä samassa huoneessa.

KAISA SUOMELA: Niinpä niin, herra pastori. (Huohtaen): Tämäkin vuosi on mennyt.

PASTORI: Tarkoitatteko, että kulunut vuosi oli vaikea?

KAISA SUOMELA: Sitä juuri tarkoitan. Sillä Toivon ja isän välinen suhde on yhä kärjistynyt.

PASTORI: Ja kärjistymisen syynä on erilainen uskonnollinen vakaumus?

KAISA SUOMELA: Muistaahan pastori viimevuotiset lukukinkerit täällä?

PASTORI: Muistanpa hyvinkin. Keskustelummehan lopuksi kärjistyi siihen: mikä on oleva uskonnollinen perustus? — Olen sitä paljon ajatellut. Tai, näin meidän kesken sanoen, olen hyvin paljon ajatellut.

KAISA SUOMELA: Niinkö? — Sittenhän pastori voisi minullekin kertoa, mitä olette ajatellut ja mihin johtopäätöksiin olette tullut. Se voisi olla minullekin avuksi. — Sillä jännitys kodissani on käynyt suorastaan uhkaavaksi. Etenkin senjälkeen, kun Toivo teki kesällä tuon teosofisen opintomatkinsa.

PASTORI: Olen kuullut tuosta matkasta. Voisitko kertoa siitä jotain lähempää?

KAISA SUOMELA: Tiedättekö, Toivo on tavannut tietäjän, suuren henkisen opettajan, profeetan!

PASTORI: Olisiko sellainen tosiaan mahdollista?

KAISA SUOMELA: Hän on tavannut sellaisen merkillisen olennon, jolla — niinkuin Toivo sanoo — on taivasten valtakunnan avaimet kädessään.

PASTORI: Mitä hän sillä tarkoittaa?

KAISA SUOMELA: Ajatelkaas: avaimet ovat muka sama kuin tieto, totuuden tieto.

PASTORI: Tosiaan. — Ja mitä hän vielä on ker-
tonut?

KAISA SUOMELA: Toivo kertoi oikeastaan, että hän oli tavannut Salaisen eli Valkoisen Veljeskunnan jäsenen, sellaisen ihmisen, joka on vihitty Jumalan valtakunnan kansalaisuuksiin.

PASTORI: Kovin merkillistä. — Ja millä tuo ihminen olisi päässyt Jumalan valtakuntaan?

KAISA SUOMELA: Siinäpä se juuri on. Sillä arvatkaas mitä?

PASTORI: No?

KAISA SUOMELA: Tuo ihminen on ihan lopullisesti ajanut Toivon päähän, etteivät taivasten valtakunnan ovet avaudu ollenkaan millään ulkonaisilla toimituksilla, ei kasteen- eikä alttarin sakramenteillä, ei sijaissovituksella, ei millään sellaisella.

PASTORI: No, sen arvaa.

KAISA SUOMELA: Niinkö?

PASTORI: Tarkoitan: millä tuo tietäjä eli profeetta on saanut oven avautumaan?

KAISA SUOMELA: Juuri tiedolla, totuuden tiedolla.

PASTORI: Hm. Mutta mitenkä hän on päässyt totuuden tietoon?

KAISA SUOMELA: Tiedättekös: yksinomaan Mes-tarin käskyjen seuraamisella, Vuorisaarnan ohjeiden noudattamisella. — Niin Toivo sanoo.

PASTORI: Siinäpä se. — Ja mitä tuo ihmeellinen tietäjä sitten tietää?

KAISA SUOMELA: Siitä Te oikeastaan voisitte Toivolta kysyä. — Toivo vaan kertoo, ettei tuo ihminen ole mikään tavallinen tietäjä. Hän on muka ratkaissut elämän ja kuoleman arvoituksen. Hän myöskin tietää mitä merkitsee ”tulijärvi” ja ”vaivaa-minen tulella ja tulikivellä”. Ne ovat osaksi todellisuuksia ja osaksi vertauskuvia. — Mutta pastorinhan piti kertoa minulle ajatuksistaan?

PASTORI: Kunpa osaisin. — Olen joutunut omi-tuiseen sielulliseen tilaan, tavallaan kuin kahden aja-tuksen väliin, joista yksi vetää sinnepäin, toinen tännepäin. Ja nyt tämä keskustelumme on tilani jännittyneisyyttä vielä lisännyt.

KAISA SUOMELA: Selittäkäähän tarkemmin!

PASTORI: Ensiksi olisi minun sanottava, että puhun nyt ystävän kanssa ja siis luottamuksessa, eli, apostolin tavalla sanoen, heikkoudessa, enkä siis pap-pina ja seurakunnan virallisena paimenena. — Toi-von rouva Suomelan minua ymmärtävän?

KAISA SUOMELA: Minä kiitän luottamuksesta. Ja odotan pastorin puhuvan.

PASTORI: Sanonpa siis, että se näkökanta, jota poikanne esitti, ja josta taas lisää kuulin, ja jonka

mukaan Jeesus Kristus olisi tullut elämämme perustukseksi ja kulmakiveksi siten, että me käytännöllisessä elämässämme seuraamme ja tottelemme niitä käskyjä ja ohjeita, joita Jeesus Vuorisaarnassa antaa, se näkökanta on todella ihmeellinen.

KAISA SUOMELA: Jatkakaa! Kuuntelen tarkkaavaisesti.

PASTORI: Näin tehdenhän Jeesus Kristus itse pääsee välittömästi johtamaan ihmisen ja ihmiskunnan käytännöllistä elämää. Ja silloinhan itse asiassa Jumalan valtakunta on lähestynyt. On tullut tänne maan päälle se tuhatvuotinen valtakunta, tai, jos sanoisimme, se maailmanlopun ja tuomiopäivän takainen olotila, jossa itsekkyydellä ja pahalla ei enää ole valtaa, vaan jossa Kristuksen Laki, jossa totuus ja rakkaus ja hyvyys hallitsevat. Siinähan on silloin kaiken meidän uskomme ja toivomme täyttymys. — Juuri tämä on sen magnetin toinen puoli, joka ylläpitää sisäistä jännitystäni.

KAISA SUOMELA: Olisinpa halukas kuulemaan, mikä on jännitysmagnetin toinen puoli? — Mutta sitä ennen: eivätkö siis maat ja taivaat häviäisikään maailmanlopussa?

PASTORI: Siinäpä sitä ollaan. — Sentähden sanoinakin olevani kuin kahden vetäjän välissä, joista yksi vetää sinnepäin, toinen tännepäin. — Toisen kerran tuntuu sittenkin turvallisemmalta luottaa Kristuksen sovintovereen ja kaikkeen siihen, mitä sen yhteydessä on uskottu ja opetettu.

KAISA SUOMELA: — Ja miten tässä oikein kävisikään, jos noin vaan lähdettäisi vuorisaarnaa toteuttamaan?

PASTORI: Tepä sen sanoitte! — Kuinka tässä kävisi ihmisen ja yhteiskunnan, jos noin vain lakattaisi vastustamasta pahaa; ellei valoja vannottaisi, ellei aseisiin tartuttaisi ja vihollista vastaan hyökättäisi? Sehän olisi koko järjestyneen yhteiskunnan loppu.

ANTTI SUOMELA (on pastorin puhuessa astunut sisään ja kuullut sen): Sehän olisi kerrassaan koko maailman loppu.

PASTORI (Hätkähtää): Maailman loppu? (Jää mietteisiinsä).

KAISA SUOMELA: Me vaan tässä pastorin kanssa keskustelimme, että taitaisi olla hyvin arveluttavaa, ellei vastustettaisi pahaa, tai ellei tartuttaisi aseisiin ja mentäisi vihollista vastaan ja jos lakattaisi tekemästä valaa.

ANTTI SUOMELA: Pyh! Kaikesta sitä keskustellaankin! Mokomista! — Eikä sellaisista asioista ennen keskusteltukaan. Sellainen on mahdollista vasta nyt, kun kaikki väärrien oppien villitykset tupautuvat ihmisten keskelle. — Ja Tekin, pastori? — Minä varoitan Teitä! — Kaiken varalta.

PASTORI: Miksi juuri minua?

ANTTI SUOMELA: Erittäinkin siksi, että juuri Te olette pyhällä valalla lupautuneet puhumaan oikeata evankeelistä oppia — ja tämän perustuksella

seurakunta puolestaan on lupautunut suorittamaan Teille määrätyn palkan. Jos siis Te sattuisitte luopumaan sitoumuksestanne opin suhteen, niin ette voine edellyttää, että seurakuntakaan pysyisi lupauksessaan palkan suhteen?

KAISA SUOMELA: Antti! Miksi sinä puhut noin epähienosti?! Eihän pastori ole mikään palkkapaimen.

PASTORI: Jumala sen tietää.

ANTTI SUOMELA: Minkä?

KAISA SUOMELA: No taas!

ANTTI SUOMELA: Pysytään asiassa. — Mitä se siis on, minkä Jumala tietää? — Tietääkö Jumala, että Te olette palkkapaimen, vai tietääkö Jumala, että meidän herra pastori ei ole palkkapaimen? — Harkitkaa!

PASTORI: Jumala tietää, että minä kyllä harkitsen ja olen varuillani.

ANTTI SUOMELA: Te siis harkitsette pysyvänne puhtaassa opissa? Ja leivässä? — Niinkö?

PASTORI: Ah, hyvä Jumala . . . Minullahan on perhe, vaimo ja lapsia . . .

ANTTI SUOMELA: Juuri siinähan on Teidän pelastuksenne. Vai aijotteko jättää perheenne tuuli-ajolle?

SELMA SUOMELA (Astuu huoneeseen yhdessä TOIVON ja opettajatar ANNI KARPELAN kanssa):

Herra pastori! Päivää! Ja meidän uusi opettajamme, rouva Karpela, jos saan esittää.

PASTORI: Tervetuloa tähän seurakuntaan! Tervetuloa!

ANNI KARPELA: Mikä onni! Nyt minä menen heti asiaan. Sillä minä toivoisin, että herra pastori ottaisi minut erikoiseen suojelukseensa!

PASTORI: Mitenkä niin? — Miksi juuri minun pitäisi ottaa Teidät erikoiseen suojelukseeni?

ANNI KARPELA: Se on hyvin lyhyt juttu, herra pastori.

PASTORI: Ehkä kertoisitte? — Kehoittaisin Teitä sen tekemään.

ANNI KARPELA: Kertomukseni alkaa juuri siitä, että minä en edellisessä paikassani onnistunut pääsemään sikäläisen pastorin suojeluksen.

PASTORI: Aa . . . Sepä vasta . . .

KAISA SUOMELA: Ja miksi sikäläinen pastori kielsi rouva Karpelalta suojeluksensa?

ANNI KARPELA: Syy on siinä, että minä ja miesvainajani olimme omaksuneet teosofis-rosenkreuziläisen elämänymmärryksen.

KAISA SUOMELA: Siis saman mikä Toivollakin on?

ANNI KARPELA: Juuri saman. Ja siinähan se onkin kertomukseni valoisa puoli. Ajatelkaas: minut toimitetaan pois paikastani, tulen tänne, ja kaikeksi

ihmeekseni tapaan aatetoverin! — Olen vasta jonkun kerran keskustellut hänen kanssaan, ja tein heti sen huomion, että hän on suureksi avuksi minulle. Sillä hän on erittäin syvällisesti ja vakavasti perehtynyt asiaan.

PASTORI: Sen kyllä arvaan. Tai minä tiedän sen. — Ja Te ette siis ollut sikäläisen pastorin suosiossa?

ANNI KARPELA: En. — Tilanne pysyi kyllä tasapainossa mieheni eläessä, joka oli vanhempana opettajana koulussa. Mutta heti hänen kuoltuaan tunsin asemani horjuvan. Sain kuulla, ettei minua vahvistettaisi paikkaani. — Eikä se ollut juuri omiansa rohkaisemaan minua surussani, kolmen pienen lapsen kanssa.

PASTORI: Eipä kylläkään.

KAISA SUOMELA: Sehän oli surullista. Ajatella: kolme pientä lasta!

TOIVO SUOMELA: Äiti varmaankin tahtoi kuulla, miksi rouva Karpelalta evättiin paikka?

ANTTI SUOMELA: Turha vaiva. Sillä senhän jo jokainen ymmärtää.

KAISA SUOMELA: Kuinka niin?

ANTTI SUOMELA: Juuri niin, että sikäläinen pastori oli velvollisuutensa tunteva mies.

TOIVO SUOMELA: Kaikella kunnioituksella! Kuitenkin riippuen siitä, millä mittapuulla asiaa katsellaan.

ANTTI SUOMELA: Juuri velvollisuuden mittapuulla. Eikä millään haihattelulla.

PASTORI: Se on totta: ihmisellä saattaa olla ikäviä velvollisuuksia.

ANTTI SUOMELA: Ikäviä?

PASTORI: Tarkoitan: sikäläisellä pastorilla saattoi olla virkavelvollisuuksia, jotka estivät rouva Karpelan pääsemästä hänen suojelukseensa.

ANTTI SUOMELA: Aivan oikein. Ja minä voisin heti sanoa asian oikean laidan.

ANNI KARPELA: Niinkö?

ANTTI SUOMELA: Kyllä. Nähkääs, hyvä rouva, sikäläinen pastori, niinkuin tämä meidänkin pastori, on pyhästi luvannut pysyä puhtaassa pyhän sanan ja tunnustuskirjojen mukaisessa opissa. Sentähden hänen velvollisuutensa oli vastustaa ja voimainsa mukaan tukahuttaa kaikkia vääriä oppeja. Ja tämä velvollisuus oli täysin sopusoinnussa sen toisen, eli parimminkin ensimmäisen velvollisuuden kanssa, että sikäläisen pastorin tuli huolehtia perheensä elatuksesta, vaimonsa ja lasten toimeentulosta.

KAISA SUOMELA: Tarkoittiko pastori juuri tätäkään puhuessaan ikävästä virkavelvollisuudesta?

ANTTI SUOMELA: Tarkoitti. — Mutta oli siinä vielä muutakin.

ANNI KARPELA: Ja se oli?

ANTTI SUOMELA: Minun ymmärtääkseni oli sikäläisen pastorin velvollisuus kutsua teidät luokseen,

nuhdella teitä kahdenkesken ja selittää, että kun te luovutte väärästä opista ja teette täydellisen ripin, katumuksen ja parannuksen, niin Teidät kyllä asetetaan virkaanne. — Ja minä pyydän kysyä, rouva Karpela: eikö niin tapahtunut?

ANNI KARPELA (Luoden katseensa alas): Kyllä.

ANTTI SUOMELA: Siis sikäläinen pastori oli täysin kunnollinen ja velvollisuutensa tunteva mies.

ANNI KARPELA: Minä en häntä moiti.

ANTTI SUOMELA: Mutta kuinka on Teidän itsenne laita? Voitteko sanoa täyttäneenne velvollisuutenne uskontoa ja omia lapsianne kohtaan?

ANNI KARPELA: Ehkä herra Suomela sanoisi sen minun puolestani?

ANTTI SUOMELA: Jos niin tahdotte?

ANNI KARPELA: Tehkää minulle se palvelus!

ANTTI SUOMELA: Te paadutitte sydämenne, jätte katumattomaksi ja uudestasyntymättömäksi, ettekä välittäneet lapsistanne, vaikka olisivatkin joutuneet maantielle kerjäämään!

PASTORI (Kiusaantuneena): Herra Suomen ei olisi kuitenkaan tarvis puhua noin!

ANTTI SUOMELA: Niinkö! — Ei tietysti siinä tapauksessa, että Te täyttäisitte velvollisuutenne!

PASTORI: Minkä velvollisuuteni? — Senkö, että ryhtyisin suotta loukkaamaan ihmisiä?

ANNI KARPELA: Herra Suomela puhuu kuitenkin vakaumuksella.

ANTTI SUOMELA: Pastori: "Joka ei tunnusta minua ihmisten edessä, häntä en minäkään tunnusta Isäni edessä". — Tiedätekö mitä se merkitsee? — Minäpä sanon: ellette Te tahdo puhua suoraan uskomme mukaan, on minun täytettävä oma velvollisuuteni Teidän suhteenne — joka muuten näyttää tulevan yhä lähemmälle välttämättömyyttään —, jonka hyvin arvoisa virkaveljenne niin uljaasti täytti rouva Karpelaa kohtaan.

PASTORI (Kiivaasti): Tämä on sietämätöntä!

ANTTI SUOMELA: Valitkaa: joko, tai. — Sillä meidän Jumalamme on totinen ja kiivas, joka ei salli väärää oppia eikä mitään vilppiä tai kaksimielisyyttä.

ANNI KARPELA: Anteeksi herra Suomela: tarkoitatteko, että pastori . . . että ihmisen ylimalkaan pitäisi luopua sisäisestä vakaumuksestaan? Jopa ruumiillisen leivän tähden?

ANTTI SUOMELA: Päinvastoin: ihmisen on pyryttävä vakaumuksessaan. Ja velvollisuudessa. Ja se hänen on tehtävä juuri leivänkin vuoksi. — Vai mitä, herra pastori?

PASTORI. (Kiusaantuneena vaikenee).

ANNI KARPELA (Itsekseen, kääntyen pois päin): Pastori?! — —

SELMA SUOMELA (Rientää Anni Karpelan luo; sanoo hänelle jotakin; poistuvat).

PASTORI: Herra Toivo Suomela, te näette tässä ihmisen, joka etsii ja pyrkii, mutta joka ei jaks. (Peittää kasvonsa käsillään; nyyhkyttää). Ja jos tahdotte, voitte ottaa minusta oppia. Sillä toivoisinpa, että Te jaksaisitte! (Kääntyy Antti Suomelan puoleen) Ja Te, tämän talon isäntä: älkää vaatiko minulta mahdottomuuksia! — Minä koetan oppia nöyryyttä ja vaatimattomuutta, mutta älkää pakoitako minua piiskurin tehtäviin!

ANTTI SUOMELA: Kurja! — Ruuhka! — Minua inhoittaa potkaista Teitä ulos! — (Kävelee).

PASTORI. (Poistuu; Toivo Suomela seuraa mukana, rauhoittavasti kädestä pitäen).

KAISA SUOMELA: Huomaatko, että Sinä oikeastaan ajoit pastorin ulos?

ANTTI SUOMELA (Kiihdyksissään): Miksi en sitä huomaisi?

KAISA SUOMELA: Ja mitä nyt aijot?

ANTTI SUOMELA: Nyt on tullut tässä talossa tilinteon päivä: j o k o, t a i . . .

KAISA SUOMELA: Tarkoitatko poikaamme Toivoa?

ANTTI SUOMELA: Miksi en tarkoittaisi? — Sillä tätä ei voi jatkaa!

KAISA SUOMELA: Toivon kuitenkin, että osoitaisit lempeyttä ja pitkämielisyyttä. — (Itkee).

ANTTI SUOMELA: Lempeys ja pitkämielisyys ei ole tässä paikallaan. Sillä muistakaamme ikuista ka-

dotusta ja piinaa tulisessa järvessä — joka on oleva jokaisen vääräoppisen ja uskottoman osa.

KAISA SUOMELA: Kauheata! — Ja kuitenkin: kuka tietää?

ANTTI SUOMELA: "Kuka tietää?" — Minkä?

KAISA SUOMELA: Toivonkin näkökanta on niin kaunis. Pastorikin oikein ihmetteli. — Sanoi sitä paljon ajatelleensa.

ANTTI SUOMELA: Pastori! Se on niin ja näin, ellen minä vielä tule pakoitetuksi antamaan hänelle potkua koko pitäjästä! — Mutta se sikseen. Nyt on minun huolehdyttävä omasta kodistani, ettei se muodostuisi väärän opin keskuksesi ja pahennuksen pesäksi. — Kaisa: kutsuhan Toivo tänne. Ja ne toiset myös, Selma ja opettaja. Joutavat hekin olemaan selvillä asioista.

KAISA SUOMELA (Poistuu).

ANTTI SUOMELA (Yksikseen): Sinä, Herra Jumala, olet ankara kiivaudessaasi. Sinä kostat isien virheet lapsille kolmanteen ja neljänteen polveen. Ja sentähden, o Herra! kuule minua ja auta minua pysymään lujana ja vahvana sinun oikeamielisyydessäsi! — (Istuu).

TOIVO SUOMELA (Saapuu ÄIDIN, SISKON ja OPETTAJATTAREN seurassa): Isä on kutsunut?

ANTTI SUOMELA: Olen kutsunut. (Viittaa kädellään) Istukaa kaikki! (Istuutuvat) Ja sitten kuunnelkaa: Me olemme kokoontuneet vakavaan het-

keen. Ja erikoisesti määräävää tälle hetkelle on kaksi kohtaa pyhästä sanasta. Ensimmäinen on tämä: "Minä kosten lapsille isäin vääryyden kolmanteen ja neljanteen polveen!! Tämä lause kohdistuu nyt erikoisesti minuun. Ja toinen kuuluu: "Kunnioita isääsi ja äitiäsi, niinkuin Herra, sinun Jumalasi, on sinulle käskennyt, että kauan eläisit ja menestyisit siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, on sinulle antava." Tämä taas kuuluu tällä kertaa erikoisesti Toivolle.

TOIVO SUOMELA: Kaikella kunnioituksella, isä.

ANTTI SUOMELA: Kuule siis tarkoin, mitä sanon: Tämä maa, tämä Suomalainen tila, on ammuksista ajoista kulkenut isältä pojalle. Se on ollut selvä todistus Herran sanan pätevydestä. — Tulee aika, poikani, jolloin Herran lupaus on taas uudistuva tässä talossa. Sinä ymmärrät. Mutta siinä on myös eräs ehto, Herran sanan mukaan, jonka myös pitää toteutua Sinun puoleltasi. — Mitä sanot, poikani?

TOIVO SUOMELA: Puhu, isä!

ANTTI SUOMELA: Ehto sisältyy Herran käskyyn: "Kunnioita isääsi ja äitiäsi." — Tämä ei merkitse, että minä tai äitisi tarvitsisimme jotain henkilökohtaista palvontaa. Sillä yksin ja yli kaiken tulee kunnioittaa ja rakastaa Jumalaa. Mutta juuri se, että meidän tulee yli kaiken kunnioittaa Jumalaa, se velvoittaa meitä myös kunnioittamaan vanhempiamme. Sillä se on Jumalan käskyn kunnioittamista. Ja tässä taas ennen ja yli kaiken isiemme uskoa ja hengellistä järjestystä. — Tässä kohdassa tämä käsky

koskee yhtä paljon minua kuin Sinua. Sillä minunkin on kunnioitettava vanhempieni uskoa.

TOIVO SUOMELA: Ja omaa sisintä vakaumustasi.

ANTTI SUOMELA: Minun vakaumukseni on pyhä sana. Minulla itselläni ei saa olla muuta vakaumusta. Minun vakaumukseni tottelee Jumalan sanaa ja oikeata uskoa ja oppia. — Näin ollen, poikani Toivo: Sinäkään et voi palvella kahta herraa. Joko Sinä pysyt isiesi uskossa ja perit tämän maan, jonka Herra, sinun Jumalasi, on sinulle antava, tai sitten tottelemattomuutesi tähden tulet karkoitetuksi tästä sinulle luvatausta maasta. — Sinun on nyt valittava. Ja minä suon Sinulle haluamasi miettimisajan.

KAISA SUOMELA: Toivo, tottele isää. Äitinäsi minä tätä Sinulta pyydän.

TOIVO SUOMELA: Äiti! kuinka voisin tehdä muuta, kuin minkä tunnen oikeaksi? Toisin sanoen: minkä sisäinen Jumalani hyväksyy. — Ja sitäpaitsi: jos isä on ulkonaisen Vanhantestamentin kannalla, niin ulkonainen Uusitestamentti puhuu toista.

ANTTI SUOMELA: Uusitestamentti vain vahvistaa Vanhaatamenttia. Jeesus ei kumoa lakia eikä profeettoja.

SELMA SUOMELA: Uuden käännöksen ja siihen liittyvien selityksien mukaan ei laki tarkoita kirjoitettua Mooseksen lakia, vaan itse maailmoja ylläpitävää elämän kirjoittamatonta Lakia — jota ei kukaan voi muuttaa.

ANTTI SUOMELA: Joutavaa saivartelua! — Toivolla on puheenvuoro.

TOIVO SUOMELA: Kun Jeesus antaa viisi käskyään, niin kyllä hän nimenomaan mainitsee vanhan käskyn ja antaa sitten uuden. — Mutta tämän ohella ja yhteydessä Jeesus puhuu myöskin henkisestä Isästä, joka asuu maailmankaikkeuden avaruuksissa ja henkemme taivaissa. Vieläpä lisää ja jatkaa: ”Jokainen joka tekee taivaissa olevan isäni tahdon, hän on minun veljeni ja sisareni ja äitini”.

ANTTI SUOMELA: Se on ymmärrettävä hengellisessä merkityksessä.

SELMA SUOMELA: Onko se siis vertauskuva?

ANTTI SUOMELA: Se on, ettemme me saa sanoa ketään hengelliseksi isäksemme maan päällä, sillä Jumala yksin on meidän hengellinen isämme. — Mutta nyt on puhe maallisista vanhemmista.

TOIVO SUOMELA: Hyvä. — Mutta Jeesus lisää vielä: ”Joka rakastaa isäänsä ja äitiään enemmän kuin minua, se ei ole minulle kelvollinen; ja joka rakastaa poikaansa taikka tyttärtään enemmän kuin minua, ei se ole minulle kelvollinen”.

ANTTI SUOMELA: Aivan oikein. Ja juuri sen tähden en minäkään saa rakastaa poikaani enemmän kuin Jumalaa ja hänen pyhää sanaansa. Se on järkähtämätön totuus. — Sinä ymmärrät mitä tämä merkitsee. Valitse siis. Olen luvannut miettimisaikaa. (Poistuu, rouva Suomela seuraa mukana.)

TOIVO SUOMELA: Minä suuresti kunnioitan isäni vakavuutta.

ANNI KARPELA: Ja mitä siis aijotte nyt tehdä?

SELMA SUOMELA (Juoksee Toivon kaulaan): Toivo, ethän vaan jätä minua yksin tänne?

TOIVO SUOMELA: Sisko, eihän tässä ole kysymyksessä Sinun tai jonkun muun ihmisen jättäminen.

SELMA SUOMELA: Kiitos, veli. Sinuun minä luotan.

TOIVO SUOMELA (Vie siskonsa istuimen luo): Istuhan nyt, niin saamme neuvotella. — Niin, mitä Te, rouva Karpela, tästä nyt sanotte?

ANNI KARPELA: Tilanne on todella vakava. Ja sittenkään minä en osaa Teille mitään neuvoa antaa.

SELMA SUOMELA: Ja miksikä ette?

ANNI KARPELA: Juuri siksi, että tilanne on liian vakava.

SELMA SUOMELA: Mutta eikö juuri siksi olisi hyvä neuvo paikallaan?

ANNI KARPELA: Ainoa, mitä tällaisessa tapauksessa voisin sanoa, olisi, että on koetettava tehdä kaikkein parhaimmalla tavalla. Nim. siliä tavalla, että Jumalan ääni sydämessämme hyväksyy tekemme.

TOIVO SUOMELA: Se oli hyvin sanottu. Kiitos Teille niistä sanoista. Mitä taas varsinaisesti minuun tulee, niin on joka tapauksessa selvää, että minun hetkeni on lyönyt.

SELMA SUOMELA: Mitä sillä tarkoitat? (Puhkeaa itkuun.)

TOIVO SUOMELA (Menee siskonsa luo, ottaa häntä kädestä): Rauhoitu — sillä emmehan muuten csaa ollenkaan neuvotella, (Selma rauhoittuu). Kas noin! — (Jättää Selman.) — Ja sitten asiaan. Omas-
ta puolestani ajattelen näin: Ihmisen on rakastami-
nen Jumalaa ensinnä ja yli kaiken. Mutta ei jotain
kaavamaisesti määriteltä ja oppirakennelmallista
Jumalaa jossain ihmisen ulkopuolella vaan sitä Isää
Jumalaa, joka asuu ihmisen sisäisessä hengessä ja
jonka tuntemusta Jeesus Kristus Vuorisaarnassa ul-
konaisesti ilmentää. Ja tällöin ovat Mestarin sanat:
"Joka rakastaa isäänsä tai äitiään enemmän kuin
minua, ei ole minulle kelvollinen", myös asialliset ja
paikallaan. Sillä nekin paljastavat ja selventävät
ihmisen suhdetta omaantuntoonsa, sisäiseen Juma-
laansa, Mestariinsa, Kristukseen. Ihmisellä on täysi
syy olla alistumatta mihin tahansa silloin, kun tuo
alistuminen merkitsisi sisimmän jumal'-tuntemuk-
sensa kieltämistä.

SELMA SUOMELA: Sinähän puhut, niinkuin
kaikki olisi jo päätetty.

TOIVO SUOMELA: Ethän suinkaan oletta, että
tämä kaikki tuli minulle aivan yllätyksenä?

SELMA SUOMELA: Sinä siis olet tätä jo mietti-
nyt?

TOIVO SUOMELA: Olenpa niinkin — etenkin vii-
me kesäisen matkani jälkeen.

SELMA SUOMELA: Ja nyt on päätöksesi ilman muuta valmis?

TOIVO SUOMELA: Siinä ei ole muuta mahdollisuutta: joko sisäinen elämä tai sisäinen kuolema. Ja ulkonainen elämä tai kuolema kulkee tietenkin käsi kädessä sisäisen elämän ja kuoleman kanssa.

SELMA SUOMELA: (Vaipuu taas nyyhkytyksiin.)

ANNI KARPELA (Ottaa Selman pään syliinsä): Rauhoittukaa! — (Vetäytyvät yhdessä sohvalle.) Nyt voitte jatkaa, herra Suomela.

TOIVO SUOMELA: Minä vain lisäisin, ettei minulla ole ensinkään halua näytellä rikkaan nuorukaisen murheellista osaa. Sillä hänhän luopui Mestaris-taan paljojen rikkauksiensa tähden — ja meni pois murheellisena.

ANNI KARPELA: Niin kerrotaan.

SELMA SUOMELA: Mutta sanotaanhan: "Autuaita ovat murheelliset".

TOIVO SUOMELA: Ei kait tarkoiteta tuollaista murhetta? Lienee ero murheella ja murheella?

ANNI KARPELA: Epäilemättä.

TOIVO SUOMELA: Ja miksi pitäisi yhä toistua tuon rikkaan nuorukaisen murhenäytelmä? Miksi pitäisi yhä vaihettaa henkensä niihin aarteisiin, joita koi ja ruoste raiskaa? Ja siihen ruumiilliseen aherukseen, mikä kuitenkin kaikki maaksi maatuu?

SELMA SUOMELA: Toivo! Sinä puhut kyllä kauniisti ja Sinä saat minut iloiseksi jälleen. — Ja kuitenkin . . .

TOIVO SUOMELA: Olehan nyt rauhallinen! — Sillä myönnämmehän kuitenkin, että henki on enemmän kuin ruumis. Miksi siis ottaisimme elämän niin hengettömästi? Ja ilman runollisuutta? Sitten tulee kuolema ja tekee kaikesta lopun. Pakollisesti. Sellainen on kovin tyhjää. Miksi emme siis sanoisi Herra Kuolemalle: ”Tässä ovat sinun omasi, Kuolema. Minä koetan seurata elämää, Mestaria”. — Ehkä peloittava ja arvoituksellinen Kuolemakin silloin paljastaisi itsensä ja kääntyisi ystäväksemme ja auttajaksemme.

ANNI KARPELA: Te puhutte yllättävän harkitusti. Ja Teillä voi olla ihan oikein.

TOIVO SUOMELA: Mielestäni jo pelkkä huumorin tunne ja runollisuuden kaipuu pitäisi kannustaman meitä totuutta etsimään. — Mahtaakin olla terveen huumorin puute ja runollisen mielen köyhyys, miksi me ihmiset niin kynsin hampain, milteipä epätoivoisina riipumme kiinni ruumiissamme, rahassa ja maailmantavarassa — enemmän kuin Jumalassa ja kuolemattomassa ihmisyydessämme.

ANNI KARPELA: Ehkäpä niinkin. — Ajattelenpa miestäni, joka on kuollut. Sillä mitä hänelle nyt merkitsevät rahojen paljous tai vähyys? — Hänelle merkitsee nyt vain: uskalsiko seurata Mestaria, omantuntonsa parhainta ääntä.

TOIVO SUOMELA: Senpätähden, niinkuin jo sanoin, on nyt minun hetkeni lyönyt. Eikä se suinkaan ole lyönyt siksi, että isä omalla tavallaan kiiruhtaa minua. Pääasia on tietenkin siinä, että Mestarin ääni on minuakin sisäisesti kutsunut. Miksi siis tekisin niinkuin tuo rikas nuorukainen muinoin? s.o. pakenisin sitä mikä minussa on parhainta, ikuista. Miksi en mieluummin seuraisi Mestarin neuvoa ja opetuslasten esimerkkiä. Senpätähden sanonkin itselleni: olkoon meenneeksi, minä luovun.

SELMA SUOMELA: Luovut! — (Hoipertuu, jolloin Anni Karpela tukee häntä).

TOIVO SUOMELA: Ja että asia olisi pätevä, kirjoitan minä heti luopumiskirjan. (Ottaa paperin ja kirjoittaa). — Kas näin:

LUOPUMISKIRJA.

Minä Toivo Suomela luovun täydellisesti ja ainaisesti syntymäkotini Suomelan tilan perimis- ja omistusoikeudesta.

Tämän vakuutan omalla nimelläni:

Toivo Suomela.

ANNI KARPELA: Onko tämä nyt lopullinen päätöksenne?

TOIVO SUOMELA: Minulla ei ole muuta mahdollisuutta. En voi enkä tahtoisikaan menetellä millään muulla tavalla.

ANNI KARPELA: Minä en Teitä mitenkään yllyttäisi.

TOIVO SUOMELA: Sen kyllä ymmärrän.

ANNI KARPELA: Mutta kun olette omin päin ratkaisunne tehnyt, niin sallinette minun lausua kummastuneen ihailuni Teille! (Kättelee).

SELMA SUOMELA: Ja minä myös. (Rientää Toivon kaulaan). Veljeni, minä en osaa puhua mitään. Tämä on niin kummallista. Merkillinen ilo täyttää minut. — (Irrottautuu). Mutta isä ja äiti! — Mitä heistä tulee?!

TOIVO SUOMELA: Minäpä kutsun heidät heti tänne. — (Kiiruhtaa pois).

ANNI KARPELA (Ottaa Selmaa kädestä): Nyt Teidän täytyy rauhoittua. Isän ja äidin tähden. Ja Toivon tähden. (Istuutuvat).

TOIVO SUOMELA (Saapuu ISÄN ja ÄIDIN seurassa): Isä, Sinä jätit minulle miettimisaikaa, voidakseni tehdä valintani. Nyt olen valintani tehnyt. Näinollen pyydän, että istuisitte kaikki hetken rauhallisesti, esittääkseni sekä valintani että sen perustelut.

KAISA SUOMELA: Toivo, mitä sinä oikein aijot?

TOIVO SUOMELA: Äiti, ei ole mitään syytä rauhottomuuteen. Sillä onhan meidän kuitenkin kerran katsottava totuutta silmiin — ellei ennen niin kuolemassa. — Kun siis perustelen valintaani, voisin sen tehdä kahdella tavalla. Ensiksi voisin vedota Mes-

tarin sanoihin: "Joka rakastaa isäänsä tai äitiään enemmän kuin minua, ei se ole minulle kelvollinen."

ANTTI SUOMELA: Poika, mikä mestari se on, joka kääntää ylösalaisin Herran oman käskyn?

TOIVO SUOMELA? Se mestari on Jeesus Kristus.

ANTTI SUOMELA: Mitenkä? — Kuinka sellainen voi olla mahdollista?

TOIVO SUOMELA: Ei tämä tarvitse olla ristiriidassa Mooseksen käskyn kanssa. Sillä vaikka kunnioitamme ja rakastamme isää ja äitiä — joka on aivan luonnollista —, niin onhan kuitenkin lain ensimmänen ja suurin käsky: "Rakasta Jumalaa yli kaiken." Ja sitten toinen samanarvoinen: "Ja lähimmäisesi niinkuin itseäsi." — Siis ensimmäinen käsky ensiksi. Ja jos minä siitä mitään ymmärrän, niin merkitsee se, että minä yli kaiken tottelen Jumalan tahtoa, sellaisena kuin se minun järjelleni ja sydämelleni selviää. Ja minun sisäiselle järjelleni ja sydämelleni on yhtenä Jumalan tahdon ilmauksena selvinnyt Mestari Jeesus Kristuksen sanat rikkaalle nuorukaiselle: "Jos tahdot olla täydellinen, niin mene, myö, mitä sinulla on ja anna köyhille, ja sinulla on oleva aarre taivaassa; ja tule seuraamaan minua." — Kun siis minulle on tämä neuvo selvinnyt yhtenä Jumalan tahdon ilmauksena minun suhteeni, niin voisinko olla sitä toteuttamatta? Minä koetan sitä toteuttaa. Minä koetan seurata sitä Jumalan tahtoa, mikä mainitsemissani Mestarin sanoissa tulee niin elävästi eteeni. — Ja että ratkaisuni olisi asiallinen ja kaikin

puolin pätevä, olen jo luopumiskirjan valmiiksi allekirjoittanut. Minä vielä luen sen tässä kaikkien kuullen:

LUOPUMISKIRJA.

Minä Toivo Suomela luovun täydellisesti ja ainaisesti syntymäkotini Suomelan tilan perimis- ja omistusoikeudesta.

Tämän vakuutan omalla nimelläni:

Toivo Suomela.

(Panee paperin pöydälle isän eteen).

KAISA SUOMELA: Aiotko tosiaan luopua kodistasi, omaisistasi? — Jättäisit meidät tänne yksinäisyyteen!

TOIVO SUOMELA: Äiti, enhän minä ihmisistä luovu. Sehän olisi luonnotonta.

KAISA SUOMELA: Mutta mitä tämä kaikki sitten merkitsee?

TOIVO SUOMELA: Nytpä minulle selvisi! — Isä ja äiti, ajatelkaa minua niinkuin muinaista tuhlaaja-poikaa, joka maailmalla kulkiessaan tuhласi kaiken omaisuutensa, ja sitten palattuaan pyysi, että isä ottaisi hänet yhtenä palkkalaisena kotiin. — Jos isä suostuu, jään tänne isän ja äidin luo, mutta niinkuin palvelijan asemaan. Ainakin toistaiseksi. Tai siihen asti, kunnes minulle mahdollisesti selviää joku muu tehtävä elämässä.

ANTTI SUOMELA (Epätoivoisella voimalla): Tämä oli isku, joka löi murskaksi kaikki . . . kaik-

ki . . . Minä olen murtunut . . . murtunut mies . . .
(Jää jäykkänä istumaan.)

KAISA SUOMELA: Toivo, Sinä jäät kotiin!

TOIVO SUOMELA: Mitä sanonee isä?

ANTTI SUOMELA (Murtuneella äänellä): Tee
niinkuin tahdot . . . Minä olen murskattu . . .
(Ääni värisee) Minä tunnen sisässäni elävästi, että
minä olen paljastettu jonkun edessä, jonkun edessä,
joka on minua ja minun Jumalaani voimakkaampi
. . . Minä tunnen tämän selvänä ja elävänä . . .
(Jää istumaan katse sisäänpäin kääntyneenä.)

KAISA SUOMELA: Toivo. Sinä jäät kotiin! —
Ja isän täytyy päästä levolle. (Tarttuu mieheensä ja
taluttaa hänet pois. Toiset seuraavat perässä.)

TOIVO SUOMELA. (Saapuu huoneeseen; puhuu
itseksensä; sisäisessä jännityksessä): "Syntyy rauhat-
tomuutta ja levottomuutta ja tuskaa. — Ja ihmisen
vihollisiksi tulevat hänen perhekuntalaisensa".— Niin-
hän on Mestari itse sanonut. — Ja samaahan kertoi
tuo merkillinen tietäjä omista kokemuksistaan. —
Nyt olen saanut oppia kokemaan sen käytännössä.
— — Ja kuitenkin tämä kaikki on vain kieltei-
nen puoli henkisessä kutsumuksessa. Minähän en
vielä tiedä mitään henkisen kutsumuksen myönteisistä puolesta. Siitä minä en tosiaan mitään
tiedä.

SELMA SUOMELA (Saapuu; on kuullut lopun
veljensä puheesta): Mutta sen sinä hyvin tiedät,

millä mielellä serkkusi Katri Sinua ajattelee. Hän vain odottaa.

KAISA SUOMELA (Saapuu): Selma, isä kutsuu Sinua!

SELMA SUOMELA: Minä menen. (Ottaa Toivoa kädestä) Ajattele sitäkin. (Poistuu.)

TOIVO SUOMELA: Äiti, kuinka isä voi?

KAISA SUOMELA: Ei mitään erikoista. Hänen suhteensa olen rauhallinen. — Mutta kuinka on Sinun laitasi, Toivo?

TOIVO SUOMELA: Mikäs minun olisi? Minun on niinkuin on.

KAISA SUOMELA: Sinä tekeydyt. Näenhän, että kärsit. — Ja mitä tämä oikeastaan toimittaa? — Jos Sinä välttämättä tahdot pysyä uskossasi, ja tahdot ryhtyä teosofiseen työhön, niin täytyyhän Sinulla silloinkin olla millä elää. Työntäessäsi näin kaikki rikkaudet luotasi, tulet Sinä sidotuksi ainaiseen puutteeseen; joten et milloinkaan voi täydellä todella antautua teosofiseen työhösi. Sentähden on joka tapauksessa viisainta luopua lapsellisista päähänpis-toista ja järjestää tämä asia ensin järkevälle pohjalle. — (Poistuu.)

TOIVO SUOMELA (Itsekseen): "Järkevälle pohjalle". — Eikö siis rikkauksista luopumiseni olisi-kaan järkevää? — Olisinko sidottu ainaisiin leipä-huoliin ja rahan edestä raatamiseen? — Ja tämän vuoksi estetty henkisestä työstä? — (Kävelee) Tun-

nenpa kummallista levottomuutta. — (Pysähtyy, miettii): Mutta Mestari? Ehdottaisiko Mestari jostain tyhmää ja järjetöntä? — Mahdotonta! — Epäselys ja järjettömyys täytyy olla minussa itsessäni.

SELMA SUOMELA (Saapuu): Sinä kait ajattelit, että köyhän Lasaruksen on helpompi päästä taivaaseen?

TOIVO SUOMELA: Köyhän? — (Miettii) Mutta Lasarus ei ollut vain köyhä; hän oli epäkunto, työkyvytön ja sairas.

SELMA SUOMELA: Ja etkö Sinä luule voivasi tulla sairaaksi? — Voitpa hyvinkin. Ja mitä sitten? — Kurjuus! Tai matka rikkaan miehen eteiskäytävään. — No, onhan meidän päivinämme köyhäintalo. Mutta onko järkevää heittäytyä kunnan elätettäväksi?

TOIVO SUOMELA: Sinä puhut hyvin järkevästi.

SELMA SUOMELA: Hauska kuulla, että myönnetät arvoa toisenkin ihmisen puheelle.

TOIVO SUOMELA: Miksi en sitä myöntäisi. Mutta minä en vaan voi edellyttää, että Mestarin puhe olisi vähemmän järkevää.

SELMA SUOMELA: Joko taas?

TOIVO SUOMELA: Ja Mestari itse eli köyhyyydessä. Ja opetuslapset olivat luopuneet kaikesta, niinkuin Pietari sanoo. He kaikki elivät vapaaehtoisessa köyhyyydessä. Ja tekivät työtä Jumalan valtakunnan puolesta. — Ja siinä se ero onkin! Sillä toista on pakollinen köyhyys, saamattomuus ja

siitä johtuva kurjuus, kun ei saa rahoja, vaikka halusta ottaisi, toista taas työkykyisen ihmisen vapaaehtoisen köyhyys, köyhyys itse totuuden tähden, köyhyys ja siitä johtuva vapaus.

SELMA SUOMELA: Mikä vapaus?

TOIVO SUOMELA: Vapautuminen ahertamasta pelkästään rahan vuoksi. — Nyt on levottomuuteni tämän asian vuoksi hävinnyt. Sillä kun vaan ymmärrän, että luopumiseni oli sisäisen Jumalani ja Mestarin edessä oikea, silloin saa kaikki muu järjestyä niinkuin mahdollista on. Tai niinkuin Mestari sanoo: Älkää siis huolehtiko sanoen: mitä syömme? tai mitä juomme? tai millä vaatetamme itsemme? Vaan etsikää ensin valtakuntaa ja sen oikeamielisyyttä, niin tämäkin kaikki sen ohessa tulee teille.

SELMA SUOMELA: Mutta entäs perhe? Ja alaikäiset lapset? — Mihin Sinä ne panet?

TOIVO SUOMELA: Mutta eihän minulla ole perhettä, eikä lapsia?

SELMA SUOMELA: Toistaiseksi.

TOIVO SUOMELA: Eikä niitä ollut Jeesuksella. Eikä Paavalilla.

SELMA SUOMELA: Paavalilla? Pidätkö sinä itseäsi Paavalina?

TOIVO SUOMELA: Mutta jos ken tahansa seuraa Mestarin neuvoa ja elää vapaaehtoisessa köyhyydessä, ei hänenkään ole pakko antautua perheelliseksi.

SELMA SUOMELA: Vai niin.

TOIVO SUOMELA: Häntä nähtävästi odottavat toisenlaiset tehtävät. Kenties samanlaiset kuin Paa-valilla. Ja hän ei suinkaan viettänyt laiskanpäiviä.

SELMA SUOMELA: Aijot siis jättää Katrin?

TOIVO SUOMELA: Anteeksi: kuinka voisin hänet jättää, kun en ole ottanutkaan?

SELMA SUOMELA: Mutta hän kuitenkin toivoo. Ja suree.

TOIVO SUOMELA: Sitäkään ei näin edeltäpäin tiedä. Pääasia onkin, että minä vaan ensin teen oikein. Silloin Katrikin varmaan ymmärtää aseman. Erittäinkin, kun minä elän vapaaehtoisessa köyhyydessä, enkä luultavasti mene ollenkaan naimisiin.

SELMA SUOMELA: Sisso! Oletko aivan varma?

TOIVO SUOMELA: Se on miltei johdonmukainen välttämättömyys. (Kirkastuu kuin keksisi jotakin). — Siinäpä se onkin! Nyt minä sen ymmärrän.

SELMA SUOMELA: Mikä? Minkä Sinä ymmärrät?

TOIVO SUOMELA: Minä ymmärrän, että rikkauksista luopumista seuraa johdonmukaisella välttämättömyydellä kaksi päätöstä, kaksi lupaus: köyhyyden lupaus ja naimattomuuden lupaus.

SELMA SUOMELA. Onko tämäkin olevinaan täyttä totta?

TOIVO SUOMELA: Miksi ei olisi? — Tässä ei ole muuta mahdollisuutta.

SELMA SUOMELA: Kuule: sittenhän Sinä olet valmis nykyajan munkki.

TOIVO SUOMELA: "Nykyajan munkki." Eipä ole hullummin sanottu. Munkki ilman luostaria. — Tosiaan: siinähän ne ovatkin kaksi vanhaa munkkilupausta! Kolmas oli tottelevaisuuden lupaus. Mutta se on tässä tapauksessa tarpeeton, jopa mahdotonkin. Sillä kenelle minä sen antaisin? — Sen voi antaa vain Jumalalleni, Mestarille. Samoin kuin nuo kaksi ensimmäistäkin. Ja tottelevaisuuteni tulee siinä esille, osaanko niin toimia, että siinä toteutuu Mestarin neuvo ja taivaallisen Isän tahto.

SELMA SUOMELA: Mutta nytpä minusta tuntuu, niinkuin Sinä loittonisit hyvin kauaksi minusta, ja meistä kaikista.

TOIVO SUOMELA: Se ei ole ollenkaan tarkoitukseni. — (Miettii). — Ja Sinäkin voisit tehdä yhden lupauksen; joka tavallaan yhdistäisi meitä.

SELMA SUOMELA: Mikähän se lupaus olisi?

TOIVO SUOMELA: Että lupaat pitää nämä minun lupaukseni meidän välisenä teitonamme.

SELMA SUOMELA: Eipä ole liikoja pyydetty.

TOIVO SUOMELA: Mutta lupaathan?

SELMA SUOMELA: Lupaan kyllä.

TOIVO SUOMELA: Kiitos! — Ja nyt minusta tuntuu niinkuin nämä asiat olisivat tulleet järjestykseen. On niinkuin joku sisäinen minussa tämän hyväksyisi.

SELMA SUOMELA: Niinkö? — Ja miksi minäkään sinua moittisin!

TOIVO SUOMELA: Hyvä. Siinä Sinä annoit minulle suuren lahjan. Sillä toistensa ymmärtäminen on arvokasta. — Ja mitä me oikein pelkäisimme? Kuolemaa emme voi paeta. Kuinka monet ovat kuolleet nälkään ja kurjuuteen, vaikka ovat koko sielulleen riippuneet kiinni rahassa. Ja kuinka monet ovat kaatuneet ja ruhjoutuneet sodissa? He ovat kärsineet suunnatonta kurjuutta tämän maailman päämiestä seuratessa. Miksi emme antautuisi alttuksi samoille vaaroille etsiäksemme totuutta, totellaksemme Jumalaa, seurataksemme Jeesus Kristusta, tuota kauneimman ihmisyyden ja henkisen palvelevaisuuden sankaria?

SELMA SUOMELA: Tuo oli kyllä järkevästi puhuttu. Ja asiallista. Minä vaan en ole ennen ajatellut asiaa tarpeeksi pitkälle. — Ja nyt en minä tästëdes ollenkaan moiti enkä vastusta Sinua. — Itseni suhteen en vielä kykenisi tekemään noin perusteellisia ratkaisuja. Mutta minun myötätuntoni seuraa Sinua hiljaisuudessa — mikä kohtalo minun osakseni tuleeekin.

KAISA SUOMELA (Saapuu ANNI KARPELAN kanssa): — Ja sunnuntaista viikko eteenpäin on rippi ja Herran pyhä ehtoollinen.

SELMA SUOMELA: Tarkoittaako äiti, että meidän pitäisi olla mukana?

KAISA SUOMELA: Ajattelen, että se voisi olla isälle virkistykseksi. — Vai mitä Toivo sanoo?

TOIVO SUOMELA: Tietäähän äiti, etten ole enää muutamiin vuosiin ollut mukana. — Mutta miksi ei isä ja äiti voisi mennä? Etenkin kun tuntee siitä virkistyvänsä.

ANNI KARPELA: Saisinko kysyä: miksi ette ole ollut mukana?

TOIVO SUOMELA: Aluksi sentähden, etten ollut enää varma asiasta. Tai varma en ole koskaan ollut, mutta koetin pakottautua — koska en muutakaan tiennyt.

ANNI KARPELA: Mutta sitten saitte tietoa?

TOIVO SUOMELA: Ennenkuin mitään tietoakaan sain, lakkasin jo ehtoollisella käymästä — koska en voinut siihen itseäni pakottaa. Sitten tutustuin teosofiaan, jälleensyntymisen ja syyn ja seurauksen lakiin, ja niin yhä enemmän vapauduin kirkon sakramenttien lumoista ja painostuksesta.

ANNI KARPELA: Toisin sanoen: Te menetitte lapsuutenne uskon.

TOIVO SUOMELA: Jos sellaista voisi uskoksi sanoa.

SELMA SUOMELA: Uskoksi sanoa?

KAISA SUOMELA: Miksi sitä pitäisi sanoa? Eikö se ole uskoa, jota meille on pienestä pitäen opetettu?

TOIVO SUOMELA: Ei. Meille on vain päntätty päähän eräitä käsittämättömiä uskonnollisia oppeja. Usko sensijaan on elävää, sisäistä voimaa, luottamusta hyvään; joka aikaansaa jatkuvan siveellisen

muutoksen sisäisessä ihmisessä. Samoin saa usko muutoksen aikaan ihmisen ulkonaisissa asioissa ja tilanteissa. Sitävastoin pakottautuminen pitämään totena joitain muodollisia oppeja ilman jatkuvaa järellistä ymmärrystä — se on korkeintaan n.s. puhdasoppisuutta. Eikä suinkaan sitä elävää uskoa, joka aikaansaisi sellaisen siveellisen muutoksen, että ihmisen avautuisi ymmärtämään elämää Mestarin ja opetuslasten tavalla.

KAISA SUOMELA: Toivo! Nytpä Sinä puhut itsesi pussiin. Sillä elävä uskohan aikaansaa juuri sen muutoksen, että vaikka me pyhässä ehtoollisessa nautimme vain leipää ja viiniä, niin kuitenkin me uskon kautta nautimme Kristuksen ruumista ja verta. Mutta siinäpä juuri uskoa tarvitaankin.

SELMA SUOMELA: Arvatkaas mitä?

KAISA SUOMELA: Mitä sitten?

SELMA SUOMELA: Ajatelkaas: jos tuo tuhlaja-pojan isän teurastuttama vasikkakin on samoin ymmärrettävä vain uskon kautta? Uskottiin, että vasikka oli teurastettu, vaikka kenties syötiinkin vain kasviksia ja hedelmäkeittoa.

ANNI KARPELA: Mainio ajatus. Oikea älynyvä-läys. Vanhemman veljen nyreämielisyyys saa täten kokonaan uuden valaistuksen. Sillä nähtävästi hänkin oli menettänyt tarpeellisen "lapsuususkonsa" ja sentähden oli tyytymätön koko ateriaan ja juhlaan. Hän kaipasi ja etsi totuutta vertauskuvien takaa.

TOIVO SUOMELA: Ainakin sekä Selman että

rouva Karpelan ajatus on asiallisesti mahdollinen ja johdonmukainen. Ja samalla se meille näyttää, kuinka arveluttavia ovat nuo kirkkojen tekemät järejettömät ihmeopit.

KAISA SUOMELA: Kuinka niin? Jos usko Toivonkin sanojen mukaan aikaansaa muutoksen ihmisessä ja hänen ulkonaisissa asioissaan ja tilanteissaan?

TOIVO SUOMELA: Äidin pitää huomata, että minä puhun siveellisestä muutoksesta ihmisen asioissa.

KAISA SUOMELA: Mutta eivätkö ruoka-asiat ole siveellisiä, esim. lihan syömättömyys? Ja eivätkö ne kuulu myös ihmisen asioihin?

TOIVO SUOMELA: Epäilemättä. Omalla tavallaan. Ja ruoat voivat olla joko puhtaampia tai karkeampia, mutta ne ovat sitä mitä ovat. Eikä mikään kirkollinen toimitus muuta leipää ja viiniä Kristuksen ruumiiksi ja vereksi. — Toinen asia on, että kaikki ruoka ja juoma on sinään Kristuksen, Logoksen eli Jumalan elävää ruumista ja verta, Jumalan elävää henkeä ja rakkautta. Sentähden apostolikin varoittaa etteivät veljet aterioissaan ahnehtisi ja ylönsoisi. Sillä sellainen on aina Kristuksen ruumiin ja veren, Jumalan totuuden ja rakkauden jalkoihinsa tallaamista, josta seuraa sekä ruumiillinen että siveellinen sairaus.

ANNI KARPELA: Tuotapa en ole ennen noin järkevästi ajatellut ja selvästi ymmärtänyt. — Mutta mitä Te oikeastaan tarkoittitte asioilla ja tilanteilla?

TOIVO SUOMELA: Sitä mikä tapahtui Paavalissa ja toisissa opetuslapsissa. Heidän uskonsa ei ollut joidenkin oppien totenapitämistä, vaan kaikkensa alttiiksi panevaa totuuden ja rakkauden seuraamista. Ja juuri sellainen usko aikaansai sisäisen muutoksen heissä itsessään ja koko heidän asemassaan ja tehtävässään.

ANNI KARPELA: Nyt Te olette taas erinomaisesti valaissut tärkeitä asioita. Kuinka paljon Teidän kanssanne keskustellessa aina selviääkin. — Oikeastaan minä olen tullut monin kerroin palkituksi paikkani menettämisen johdosta.

KAISA SUOMELA: Oikeastaan minäkin tunnen sielussani hyväksymisen tällaiselle käsitykselle.

TOIVO SUOMELA: Minun ymmärtääkseni se on äidissä ikäänkuin luonnossaan.

ANNI KARPELA: Niin on minustakin tuntunut.

KAISA SUOMELA: Mutta se minua surettaa — isänkin tähden —, että Toivo kieltäytyy tätä maatilaa vastaanottamasta. Juuri tässä "tilanteessa" minä erikoisesti haluaisin aikaansaada muutoksen.

SELMA SUOMELA: Vaikkapa uskon voimalla. Niinkö?

KAISA SUOMELA (Veitikka silmässä): Mutta kuulkaahan: Selman johtopäätös oli mainio! Sehän voipikin aikaansaada täydellisen muutoksen "tilanteessa". Ensiksikin ruoka-asioissa. Mehän voisimme harjoitella syömään "uskon kautta" vihanneksia ja marjahilloa, vaikka todellisuudessa teurastaisimme-

kin syötetyn vasikan ja laittaisimme kerrankin oikein kunnollisen vasikan paistin. — Ja sen me teemme, huomispäivänä. Siinä suhteessa Toivonkin usko vahvistukoon!

SELMA SUOMELA: Mutta äiti: olisikohan tuo leikinlasku kuitenkin sopimatonta?

KAISA SUOMELA: Eipä suinkaan! Pikemmin hiukan rohkeata ja uskallettua, mutta toivorikasta. Ajatella: kun Toivonkin usko ensin niin vahvistuu, että hän kykenee täydellisesti uskomaan syövänsä kasviksia, vaikka todellisesti syöpikin vasikan paistia, niin sitten hän voisi olla uskon kautta vaikka rutiköyhä mieronkiertäjä ja saarnamies, vaikka todellisuudessa olisikin upporikas tilanomistaja. — Juuri tällaista uskoa tässä tarvitaan. Sitä minä toistaiseksi suosin ja kannatan. (Kyyneltyy).

TOIVO SUOMELA: Äiti puhuu mainiosti. Kerrassaan loistavasti. — Ja kuitenkin minä en kykenisi palkitsemaan äitiä moisella uljaalla uskolla. Päinvastoin minun uskoni siinä suhteessa kerrassaan tyypertyy.

KAISA SUOMELA: Otaksuttavasti siis syntyy vaitiolon hiljainen hetki. Niinpä minä käytän tilaisuutta hyväkseni ja koetan siirtää itseäni keittiön puolelle. — (Kääntyy kuin kyyneleitään kätkien ja menee pois).

SELMA SUOMELA: Ja minä riennän isän luo! — (Menee, mutta kääntyy ovelta) Toivo, olimmeko me sopimattomia? — En sellaista tarkoittanut. Eikä äitikään.

TOIVO SUOMELA (Rientää ottamaan Selmaa kädestä): Älähän nyt!

SELMA SUOMELA (Vetäytyy pois).

ANNI KARPELA: Nytpä tein erään huomion.

TOIVO SUOMELA: Minkä sitten?

ANNI KARPELA: Nähkääs: vakavuutenne Te olette varmaan perinyt isältänne, mutta lempeän mielen, huumorin tajun ja runollisuuden olette Te varmaan perinyt äidiltänne.

TOIVO SUOMELA: Niinkö? — Se on totta: minä pidän äidistä. Ja isästä myös. Molemmista. — Ja tuosta kultaisesta siskosta.

ANNI KARPELA: Minä huomaan sen.

TOIVO SUOMELA: Mutta joltain kulmalta katsottuna on meillä kuitenkin keskinäisiä vaikeuksia. — Tämä kaikki kyllä tukee sitä vanhaa teosofis-ruusu-ristiläistä käsitystä, että jokainen ihminen on henkinen yksilö, eikä vain kimppu vanhemmiltaan ja esivanhemmiltaan perittyjä ominaisuuksia, tapoja ja taipumuksia, eikä myöskään Jumalan noin vain valmiiksi luoma tyhjästä, vaan ihminen on ikuisuudessa Jumalasta syntynyt henkiolento, maallisesti monia kertoja jälleensyntyvä ja kehittyvä tajunta.

ANNI KARPELA: Se on totta. Ja taas oppi jälleensyntymisestä ja sen yhteydessä tapahtuvasta kehityksestä ja siveellisestä vastuunalaisuudesta on asia, jota ilman ei lopultakaan saa mitään järkevää ja johdonmukaista käsitystä elämästä.

TOIVO SUOMELA: Se on totta. Jälleensyntymä on järjestellinen ja siveellinen välttämättömyys. Siinä olen täydellisesti yhtä mieltä kanssanne — Ja kuitenkin ei tämä tieto sinään riitä. Täytyy olla olemassa myös joku varma tieto yksilön olemassaolon tarkoituksesta ja tehtävästä. Ja juuri tässä, n.s. sisäisemmän olemukseni myönteisessä puolessa, ei minulla ole mitään tietoa. Tunnen päinvastoin syöksyväni yhä syvemmälle siihen saamattomuuden ja tietämättömyyden ja tuskan kuiluun, jossa olen jo kuukausia yhtämittaa vaeltanut.

ANNI KARPELA. Sepä merkillistä. Sillä suoraan sanoen minä olen kokoajan ihaillut Teidän selvää ymmärrystä ja perusteellisia tietojanne teosofisessa elämänymmärryksessä.

TOIVO SUOMELA: Ja kuitenkin minulla ei ole minun oman itseni kannalta mitään myönteistä tietoa — paitsi juuri sitä tietoa, etten siitä mitään tiedä.

ANNI KARPELA: Nytpä liioittelette.

TOIVO SUOMELA: Ymmärtäkää, etten suinkaan epäile madame Blavatskyn julistamaa teosofista elämänymmärrystä. Siitähän me äsken sovimme. Teosofista kirjallisuutta lukiessani ilahutti se minut heti siveellisen vastuunalaisuuden vakavuudellaan. Sehän oli heti toista kuin nuo valtio- eli sotakirkkojen järjestämät opit loppumattomasta helvetistä ja Jeesus Kristuksen sijaissovituksesta, tuosta muka Jumalan vaatimasta ja juutalaisten toimeenpanemasta hirmuuhrista ihmiskunnan syntien sovituksiksi!

ANNI KARPELA: Mutta eikö tämä ole juuri tietoa? — Ainakin minä pitäisin sitä tietona. Ja koko tieteellinen ja oppinut maailma pitää tietona sitä, mikä on kirjoista lukemalla saatu ja on järkevää.

TOIVO SUOMELA: Aivan oikein. Epäilemättä. — Ja kuitenkin koko tuo minun tietoni on kääntynyt kielteiseksi. Se on ahdistanut minut siihen yhteen tietoon, etten mitään tiedä. — Juuri tässä on minun tyhjyyteni ja tuskani syy.

ANNI KARPELA: Suokaa anteeksi. Mutta jos keskustelemme luottamuksessa ja niinkuin totuudenetsijät, niin tekisi mieleni kysyä: olettekohan tarpeeksi tarkkaillut omaa tunnettanne? Sillä tuohan voisi lähennellä jonkunlaista henkistä ylpeyttä.

TOIVO SUOMELA: Tuo huomautus on kyllä paikallaan. — Mutta eikö ylpeys johtaisi päinvastoin suuriin luuloihin omista tiedoistaan? Ja ehkä samoin myöskin tietämättömydestään?

ANNI KARPELA: Sekin on totta.

TOIVO SUOMELA: Alussa tämä kyllä meni. Olenpa pitänyt joitakuuta teosofisia luentojakin. Vieläpä onnistuneestikin.

ANNI KARPELA: Te siis olette varsinaisen työnne alottanut? Tahtoisinpa onnitella Teitä! Sillä sellaisia työntekijöitä juuri tarvitaan. Muutenhan emme pääse ikinä myönteiselle eli rakentavalle pohjalle uskonnossa.

TOIVO SUOMELA: Siinäpä se. Mutta puhuessani myöhemmin eräässä tilaisuudessa, tunsin kaiken aikaa niinkuin joku ääni olisi sisässäni huutanut: "Kas

vaan, siinä sinäkin puhut ja paasaat, vaikka et itse-
kään mitään tiedä”.

ANNI KARPELA: Sepä kummallista.

TOIVO SUOMELA: Tämä tietämättömyyteni täh-
den syytettynä oleminen oli tosiaan niin elävä ja ras-
kas, että vain halu olla tuottamatta julkista häpeätä
itse asialle sai jatkamaan puhettani.

ANNI KARPELA: Joko tästä on kauankin?

TOIVO SUOMELA: Tämä kyllä sattui, ei kauan
sitten.

ANNI KARPELA: Ja tilanne on yhä selviyty-
mättä?

TOIVO SUOMELA: Yhä. (Tuskaisena) Ja oike-
astaan tämä alkaakin käydä mahdottomaksi. (Heit-
täytyy nojatuoliin, kädet kasvoille).

ANNI KARPELA (Hätääntyy; itseksensä): Mutta
ei suinkaan Jumalan tarkoituksena ole nolata ihmis-
tä? — (Toivo Suomelalle) Kuulkaa, ettehan vaan
ole sairas?

TOIVO SUOMELA (Paljastaa kasvonsa): Sairas
en ole. Mutta tämä yhtämittäinen tyhjyys ja jänni-
tys . . . (Vaipuu takaisin käsiensä varaan).

ANNI KARPELA: Mutta mitä minä teen? —
Kuulkaa: jos minä sittenkin kutsuisin lääkärin?

TOIVO SUOMELA (Nousee): Se olisi aivan hyö-
dytön. Sillä enhän minä ole sairas. Se on tämä elä-
män tyhjyys . . . Tässä tyhjyydessä minä olen paas-
tonnut, ollut pitkiä aikoja miltei syömättä, vedellä
ja leivällä . . . Kaikki turhaa . . . Tyhjyys on vain

syvempi . . . syvempi ja tyhjempi . . . (Kävelee pää painuksissa, yksin oman itsensä kanssa, tajua-matta enää rouva Karpelan puhetta taikka läsnä-oloa).

ANNI KARPELA (Seuraa tarkkaavalla jänni-tyksellä syrjemmässä): Kenties juuri siksi olettekin lääkärin tarpeessa?

TOIVO SUOMELA: On niinkuin elämä olisi minut hyljännyt, asettunut minua vastaan. — (Heittäytyy taas tuolille; pää käsien varassa).

ANNI KARPELA (Syrjemmässä hyvää tarkoit-tavasti): Eihän toki! — Kenties olette vain liiaksi väsynyt, paastoista ja muista.

TOIVO SUOMELA (Laskee kätensä alas): Ja kuitenkin minä luulin, että minullekin kuului Mesta-rin kutsu: "Ruoki minun lampaistani". — "Kaitse mi-nun karitsoitani".

ANNI KARPELA (Rohkeampana): Epäilemättä. Ja kuuluu vieläkin.

TOIVO SUOMELA (Nousee; jää seisomaan): Mutta sensijaan elämä vain syyttää minua. — Syyt-tääkö elämä ihmistä hänen tietämättömyytensä täh-den? — Kenties. Vai eikö elämä tarvitse minua? Nyt? Tällä kertaa? — Kenties minun on opittava vaikenemisen suuri läksy? — Jos niin on, niin minä vaikenen. Minä vaikenen. Tästä päivästä alkaen minä en puhu teosofiasta. Sillä tällaisessa tilassa minä en kykene. Miksi siis tuppautuisin. — Oh! — (Nostaa molemmat kätensä ja heittäytyy lattialle).

ANNI KARPELA (Itsekseen): Tämähän on merkkillistä. — Kyllähän Mestari puhuu tuskasta ja ahdistuksesta maailman loppuessa ja Ihmisen Pojan tullessa.— (Kuuntelee): Mitä? — On kuin kuulisin soittoa . . . hiljaista soittoa. Yhä lähempää ja selvempää.

TOIVO SUOMELA. (Nostaa päänsä): Mitä? — mitä tämä on? — (Nousee seisomaan). Minun järkeni avautui! — Minun aivoissani aukeni! — — Ja nyt minä ymmärrän. Se on järjen valo. Minä ymmärrän uudella tavalla. Sisäisesti. Minä ymmärrän sisästäpäin. — Nyt minä ymmärrän mitä Kristus tarkoittaa sanoessaan: ”En tullut Lakia tyhjäksi tekemään, vaan täyttämään”. Sillä vasta sisäisen Kristuksen tullessa ihminen kykenee Lakia täyttämään. (Istuu tuoliin). Mutta nythän minulla ei ole millä puolustaisin toimettomuuttani. (Miettii.)

ANNI KARPELA (Kuuntelee): Varmaan kaikui-
vat Mestarin sanat: ”Rakastatko minua?”

TOIVO SUOMELA (Lankeaa polvilleen; kädet rukousasennossa): Mestari, sinä tiedät, että sinua rakastan.

ANNI KARPELA (Kuuntelee): Ja taas: ”Ruoki minun lampaitani”.

TOIVO SUOMELA (Nousee): Ja nyt, sinä Toivo Suomela, saat luvan palvella ja panna voimasi työhön. (Kääntyy; huomaa rouva Karpelan). Oo, rouva Karpela: seuraatteko? (Tehden samalla kädellään eteenpäin viittaavan liikkeen).

ANNI KARPELA: Minä koetan olla apuna voimien mukaan.

TEOSOFIS-KRISTOSOFISTA KIRJALLISUUTTA.

Ken tahtoo tutustua teosofis-kristosofiseen elämänymmärrykseen, ken tahtoo päästä sisälle maapallomme ja ihmiskuntamme tuomiokauden tajuamiseen, sen tuomiokauden, joka ihmiskunnan suurten Opettajien ja Vapahtajien Buddhan, Jeesus Kristuksen ja Pekka Ervastian suurten saavutusten kautta on nyt ratkaisevasti ja peruuttamattomasti alkanut, hänelle suosittelemme erikoisesti seuraavia kirjoja.

Valmistavaa laatua oleva teos on H. P. Blavatskyn **TEOSOFIAN AVAIN**, hinta nid. 50:—. Tämä teos on selvä esitys kysymysten ja vastausten muodossa siitä siveysopin, tieteestä ja filosofiasta, jonka tutkimista varten teosofinen liike perustettiin.

Käytännöllisen siveysopin pohja lasketaan Pekka Ervastian kirjassa **VUORISAARNA**, hinta nid. 50:—, sid. 75:—.

Filosofis-tieteellisiin peruskirjoihin kuuluu P. E:n **IHMISYYDEN USKONTO**, hinta 60:—, 75:—. Tämän kirjan alussa esiintyy v. 1909 pidetyt 3 esitelmää, joissa puhutaan, kuinka

Jumala taas meidän ajallamme esiintyy maan päällä. Esiintyy ihmeellinen Sanansaattaja, suuri Opettaja, Vapahtaja, joka perustaa suuren maailmanuskonnon, sellaisen, joka sisällyttää itseensä kaikki vanhat uskonnot. Toisessa jaksossa esiintyy teosofisen liikkeen lyhyt, ytimekäs ja asiallinen historiikki. Seuraavat kolme jaksoa sisältävät esitelmäsarjoja vuosilta 1924, 1926 ja 1927. Niissä tehdään selvää siirtymisestämme noin 2160 vuotta kestävään Vesimieskauteen. Puhutaan suuresta henkisestä vuodatuksesta, joka vuosina 1875—1926 tuli keskusauringo Siriuksesta meidän aurinkokuntaamme ja maapalloomme, muodostuen fyysilliselläkin tasolla uudeksi luonnonvoimaksi.

Perustavaa laatua olevaksi kirjaksi muodostuu myös P. E:n **GNOSTIKOT**, hinta 75:—, 90:—. Se on kuvaus kristillisiltä alkua ajoilta, mutta — niinkuin P. E. huomauttaa — auttaa samalla ymmärtämään omaa aikaamme. Sillä jälleen olemme samojen suurien pulmien edessä.

Tärkeä on myös P. E:n **RUUSU-RISTIN SYNTYSANAT SUOMESSA**, hinta nid. 30:—. Sillä siinä P. E. kertoo omasta universaalisesta uudestisyntymiskokemuksestaan 21:llä ikävuo-
dellaan. Hän nimittää sitä Jordankasteeksi,

jonka aikaisemmin oli Jeesus kokenut noin 30 vuotiaana.

Mainittakoon tässä vielä **TÄHTIKOULUT**, hinta nid. 25:—. Sillä siinä P. E. esittää, miten vihkimysten tie nyt muodostaa kolme sarjaa: Pyhän Hengen, Pojan ja Isän sarjat.

Asian täydennyksenä ovat sitten J. R. Hanulan kirjat. Sillä on eräs asia, jota P. E. itse — riittävän kannatuksen puuttuessa — ei voinut esittää. Hän ei voinut itse suoraan sanoa, että juuri hänessä Jumala taas esiintyi maan päällä, että juuri hän oli se suuri Jumalan Poika, ihmiskunnan uusi suuri Opettaja, Vapah-taja, joka meidän ajallamme esiintyi. Niinpä P. E. sanookin Gnostikot-kirjassaan: ”Kristus-ihminen ei sano: minä olen Kristus. Se on toisten sanottava, niiden, jotka ovat päässeet siitä tietoon”. Tämä asia jäi P. E:n eläessä selvittämättä — ymmärtämyksen ja kannatuksen puutteen vuoksi. Mutta ei aivan sentään.. Sillä ainakin J. R. H. sanoi tämän totuuden P. E:lle jo hänen eläessään — eikä P. E. sitä kieltänyt. Gnostikoissa P. E. sanookin Jeesuksesta: ”Tietysti Jeesus ei puhuessaan olisi sitä kieltänyt, jos joku olisi sanonut hänelle, että hän on Jumalan Poika”. — Mutta vaikka P. E:n työ ja Ruusu-Ristin organisointi kannatuksen puuttu-

essa keskeytyi, josta johtui, että P. E:n Opetaja-asema jäi selvittämättä, niin P. E:n kuoltua tämä asia oli perinpohjin selvitettävä. Ja tämän selvittelyn on J. R. H. toimittanut esitelmässään, kirjoissaan ja kirjoituksissaan. Hänen kirjoistaan mainittakoon tässä **VUORISAARAN OPPILAAN NÄKÖKULMASTA I—V**, hinta nid. 75:—, sid. 100:—; **PEKKA ERVASTIN ASEMA**, hinta sid. 50:—; **UUDESTISYNTYVÄ TEMPELI**, hinta nid. 10—, sid. 20:—; **SYNTYNYTTÄ MAAILMANUSKONTOA**, hinta nid. 20:—, sid. 30:—; **MESTARI JA ME**, hinta nid. 45:—, sid. 60:—; **IHMISYYS**, hinta nid. 50:—, sid. 70:—; **TUOMIOKAUSI**, hinta nid. 60:—, sid. 75:—.

Kaikkia edellä esitettyjä kirjoja voi tilata osoitteella:

NEITI ALMA ALLINNIEMI,
TAMPERE, SANTALAHDENTIE 7 E 13.

Näistä asioista puhuu myös teosofis-kristosofinen aikakauskirja **POHJOLAN VALO**, 10 numeroa vuodessa, hinta 70 mk. Toimitus: Turku, Purokatu 39.

Hinta 30:—, 50:—